

SLOVENSKI

vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Jančič. — Tiskar: Založništva in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt 2, Postfach 17

Letnik XI.

Celovec, petek, 6. januar 1956

Štev. 1 (715)

Z jasnimi pogledi v novo leto

Ob raznih staroletnih bilancah in novoletnih poslanicah je na mestu, da tudi koroški Slovenci pogledamo nazaj v preteklo leto, kaj nam je prineslo, in usmerimo pogled naprej v novo leto in v naloge, ki jih bo treba rešiti. Jasno, da more biti tak pregled le bežen in se more dotakniti le bistvenih vprašanj.

V starem letu je nedvomno najvažnejši dogodek v narodnem življenju koroških Slovencev ustanovitev Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. Le-ta namreč pomeni zgodovinsko preusmeritev političnega in nacionalnega gledanja velikega dela koroških Slovencev. Ustanovitev ZSO je posledica spoznanja, da zgolj manjšinska politika, ki sloni na osnovi nacionalne razlike, ne more rešiti nacionalnega vprašanja v smislu zblžanja med narodi, marveč s poudarjanjem razlik narode le še bolj razdvaja in na ta način manjšino tira v popolno politično izolacijo. Še več: tako imenovana manjšinska politika v bistvu nasprotuje celo pojmu enakopravnosti vseh državljanov, za katero se je baje v prvi vrsti borila. Saj v resnici zavednim pripadnikom manjšine tako rekoč onemogoča sodelovanje in uveljavljanje v družbenem življenju v državi, ko jih omejuje le na narodnostno manjšinsko stranko, ki v pogojih politične prakse, da prevladuje mnenje večine nad manjšino, nikdar ne more učinkovito poseči v reševanje nacionalnih, kaj šele drugih, važnejših družbenih problemov, kot so na primer socialno vprašanje ali vprašanje ekonomske demokracije itd.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, ki pomeni odločno odpoved koroških Slovencev lastni politični manjšinski stranki in v tem smislu depolitizacijo, v resnici pomeni šele dejansko vključitev našega ljudstva v politično življenje naše države. Koroški Slovenci bomo šele z vključitvijo v avstrijske politične stranke kot popolnoma enakopravni državljani lahko dejansko in morda tudi vplivno sodelovali pri vseh važnih vprašanjih, ki jih stavi pred človeka sodobna družba.

Tu pa nas čakajo v novem letu velike naloge. Dvakrat menda bomo pozvani na Koroškem na volitve in tedaj bo treba jasno vedeti in odločno povedati, kje je naše mesto v družbenem življenju. Naše mesto je naravno na strani napredka in pravice proti vsem tistim, ki bi radi še naprej izkoriščali svoje položaje in svojo gospodarsko premoč proti odvisnemu malemu človeku. Koroški Slovenci to še prav posebno dan za dnem občutimo na lastni koži in zato z veseljem beležimo spoznanje vodilnih socialističnih politikov v deželi, da je vprašanje naše manjšine predvsem socialno in gospodarsko vprašanje in da ga je treba reševati v tej smeri.

Jasno se to ne sme dogajati na ta način, da bi pomenila gospodarska pomoč desetletja zapostavljenemu južnemu predelu dežele hkrati pojačano raznarodovanje našega ljudstva, marveč smo koroški Slovenci, včlanjeni v ZSO, prepričani, da bo tudi nacionalni obstoj najbolj zajamčen v čim bolj enakopravni razdelitvi dobrin, ki je cilj vsakega resničnega socializma. Taka pomoč more biti nadalje le v enakopravnem upoštevanju tudi našega človeka pri dodelitvi koncesij in obrti in drugih gospodarskih pospeševalnih ukrepov, ter predvsem pri javnih in privatnih namestitvah in dodelitvah dela.

Kaj pa borba za nacionalne pravice? Skupna spomenica koroških Slovencev je najboljši odgovor vsem tistim, ki skušajo

Ideja mirne koeksistence se vse bolj uveljavlja

Na pragu novega leta naslavljajo državniiki na prebivalstvo svojih držav novoletne poslanice in voščila, v katerih dajejo poudarka tistim vprašanjem, ki jih smatrajo za najbolj pomembna za bodoči razvoj.

Zvezni prezident Körner je v svojem novoletnem nagovoru podčrtal dolžnost, ki izvirajo iz dejstva, da je Avstrija dosegla svobodo in neodvisnost, da je razglasila svojo nevtralnost in da je bila sprejeta v Organizacijo združenih narodov. Posebno je poudaril potrebo zaupanja v lastne sile in aktivne volje do samostojnega državnega življenja. V združenih narodih se bo Avstrija trudila za odpravo nezaupanja, ki je postalo največji in najbolj nevaren sovražnik človeštva. Glede notranje politike pa se je zvezni prezident zavzel za miroljubno reševanje vseh spornih vprašanj in za to, da bi se pri uresničevanju socialne pravičnosti vedno srečavala na eni strani socialno razume-

vanje, na drugi strani pa budna zavest odgovornosti.

Zvezni kancler Raab je kot najvažnejšo nalogo v letošnjem letu navedel ohranitev notranjega miru in pa dolžnost Avstrije, da služi miru v svetu. Trajna podlaga avstrijske zunanje politike naj bi bila nevtralnost Avstrije, ki naj zagotovi prebivalstvu mir in blagoslanje. Avstrijsko nevtralnost — je dejal kancler — moramo v letošnjem letu trdno zasidrati v zavesti tu- in inozemstva ter se potruditi, da vzpostavimo z vsemi državami in narodi odkritosrčne prijateljske odnose. Dodal je še, da bo vzdrževala Avstrija z vsemi državami tesnejše gospodarske in — v kolikor to želijo — tudi kulturne stike.

Predsednik sosedne Jugoslavije Tito je v svojih voščilih, ki jih je naslovil na jugoslovanske narode s svojega obiska v Kairu, ugotovil, da ideja mirnega reševanja mednarodnih vprašanj vse bolj dozoreva tudi pri odgovornih ljudeh v svetu.

Napovedi o novi hladni vojni ni treba jemati preveč tragično, ker so sile miru danes že tako številne in moralno tako močne, da se bodo tisti, ki skeptično gledajo na možnost mirnega sporazumevanja in sodelovanja, morali podrediti prevladujočemu stremljenju narodov. To ne pomeni, da v prihodnje ne bo težav, kar pa nam ne sme jemati poguma, da ne bi nadaljevali borbo za zmago miru, mirnega sodelovanja med narodi in koeksistence med državami, zlasti še, ker vidimo, da se ideja mirne koeksistence vse bolj uveljavlja.

Jugoslavija — je dejal predsednik Tito — stopa v novo leto z velikim upanjem, da bo s še večjimi uspehi gradila srečnejše življenje. Gospodarske možnosti Jugoslavije so danes tako razvite, da se s pravilno organizacijo, razdelitvijo dohodka, varčevanjem in pametnim upravljanjem lahko odstranijo vse težave, ki ovirajo normalno življenje.

Naše zadružništvo bomo gradili naprej na trdnih temeljih

Poročilo o občnem zboru Zveze slovenskih zadrug

Vsakoletni občni zbor naše zadružne organizacije nudi priliko, da stvarno in vsestransko pregledamo stanje in razvoj naših gospodarskih ustanov ljudske samopomoči. V zadnjih letih je to še posebno važno, ker nasprotniki vsakega samostojnega gospodarskega udejstvovanja našega ljudstva skoraj dnevno raztrosijo kakšno izmišljotino, ki naj bi nepoučeni javnosti prikazala naše zadružništvo kot »grozečo nevarnost« za Koroško.

Zadružno zborovanje v četrtek, dne 29. decembra 1955 v Delavski zbornici pa je pokazalo vse drugačno stvarno sliko stanja in delovnih pogojev naših zadrug. Iz vseh poročil in izjav zbranih zastopnikov skoraj vseh slovenskih zadrug je zvenela splošna ugotovitev: naše ozemlje, predvsem pa naša drobna kmečka posest nikakor ni deležna visoke konjunktore, ki jo uživa avstrijsko gospodarstvo v vseh drugih predelih in deželah!

Zaskrbljenost nad tem opažanjem in razvojem je izrazil že v pozdravnih otvoritvenih mislih dolgoletni izkušeni praktik našega zadružnega dela, predsednik Zveze slovenskih zadrug v Celovcu Florijan Lapuš.

Mimo formalnih točk dnevnega reda, ki so bile obravnavane ob živahnem sodelovanju številnih zastopnikov posameznih zadrug s prepričljivo soglasnostjo, je v širokem, s številskimi podprtem referatu poročal o razvoju in vprašanjih slovenskega zadružništva na Koroškem po-

slevoedeči podpredsednik Zveze tov. dr. Mirt Zwitter. Obravnaval je vprašanja in položaj naših Hranilnic in posojilnic, ki so deloma zelo lepo napredovale, deloma pa še do danes niso premagale udarca, ki jim ga je zadalo nacistično nasilje. Tako še do danes 8 naših Hranilnic posluje samo z največjimi težavami. To so predvsem kreditne zadruge v onih krajih, kjer je pred vojno slonelo poslovanje več ali manj na posameznih odbornikih, desetletna prekinitev dela pa je odvrnila od zadružnega dela tisto generacijo, ki bi danes morala biti vodilna. Nadalje je deloma ovira živahnjšega razvoja primitivno in poredko poslovanje, ki današnjemu drvečemu dogajanju v gospodarstvu tudi že po naših vaseh ne ustreza več. Kljub vsemu pa so Hranilnice in posojilnice, naše najstarejše zadruge, slej ko prej najmočnejši steber našega gospodarjenja. Njihova pomoč našemu podeželju se je tekom leta 1955 na novo pojačala, saj so po naših Posojilnicah dovoljena posojila narasla za dobro tretjino prejšnjega stanja. Žal se vloge niso dvignile v istem obsegu, čeravno zaznamujemo tudi pri naloženih denarjih lep povprečen prirastek!

Našim blagovnim zadrugam je veljala tudi v preteklem letu 1955 naša posebna skrb. Saj so večinoma pričele po dolgih letih nasilne prekinitve popolnoma na novo in v pogojih, v katerih bi vsak drugi obupal in to težavno, vendar za utrditev našega podeželja tako važno delo opu-

stil. Mi tega nismo in ne bomo storili, pa čeravno našim blagovnim zadrugam velja v prvi vrsti skoraj že nepojmljiva sovražna gonja naših nasprotnikov. Prav ta je dokaz, kako pravilna je bila pomoč našim vasem na tem področju zadružnega delovanja. Ugotavljamo, da danes ni več blagovne poslovalnice naših zadrug, kateri ne bi bili bauernbundovski nestrpneži postavili nasproti svojo prodajalno! Samo v zadnjih štirih letih je bilo ustanovljenih na našem ozemlju 18 novih nemških blagovnih poslovalnic! S pravico avtohtonega ljudstva vprašujemo: Ali ni to tolikokrat nam nasproti zlorabljen »infiltracija« v zelo prozorni obliki načrtne germanizacije našega ozemlja? Mi še nismo postavili v nobeni vasi izven slovenskega ozemlja nobene gospodarske ali druge ustanove! Če se kdo pritožuje nad pritožkom Italijanov v nemško ozemlje Južne Tirolske, potem mu lahko samo odgovorimo, da doslej tam nismo naleteli v nobeni nemški ali mešani vasi na slične italijanske uničevalne poskuse, kakor jih srečujemo pri nas na Koroškem v službi germanizacije naših dolin.

Doslej naše zadružništvo ni prejelo nikdar ne državnih in deželnih, ne drugih javnih podpor ali pomoči. Dokler ugotavljamo to, hkrati pa vemo, da se z velikimi denarji subvencionira in podpira našemu ljudstvu sovražne germanizatorske ustanove, ni mogoče govoriti niti o formalni niti o dejanski enakopravnosti, ki nam jo zagotavljajo državna ustava in še posebne določbe člena 7 državne pogodbe.

Verna slika tega zapostavljanja je še vedno protislovje, da naša zadružna organizacija v Deželni kmetijski zbornici do danes nima svojega zastopstva, čeravno imamo koroški Slovenci v vsej Avstriji najstarejše kmečke zadruge! Preko te zbornice pa tečejo vsi denarji in vse akcije, namenjene dvigu kmetijstva, ki je na našem ozemlju ne le po naših, marveč zdaj tudi že po splošnih ugotovitvah najbolj zaostalo in zanemarjeno.

Dr. Franci Zwitter

(Nadaljevanje na 2. strani)

podčrtati ZSO, da se je odpovedala tej borbi. Za nas pa je borba za nacionalne pravice hkrati borba za demokracijo, za človečanske pravice, in to znotraj v državi, v kateri živimo. Razumljivo pa smo na vprašanje nacionalnih pravic z vsemi Slovenci enotni in smo to svoje prepričanje demonstrirali tudi v skupnem tolmachenju člena 7 državne pogodbe, ki predstavlja Listino narodnostnih pravic za vse koroške Slovence. Skupna spomenica bo za ZSO osnova za enotno prizadevanje za doseg in uveljavljanje teh pravic tudi v novem letu.

Pri tem pa izhajamo in bomo izhajali tudi glede te enotnosti vedno iz svojega

pojmovanja značaja in vloge narodnostne manjšine v sodobnem političnem življenju, ki vidi rešitev tega vprašanja v sodelovanju med narodoma sosedoma in med sosednimi državami, v razvoju demokratičnih sil v državi, v medsebojnem sporazumevanju in spoštovanju med narodi, v izmenjavi kulturnih vrednot, v čim bolj enakopravni razdelitvi dobrin, v gospodarskem sodelovanju. V tem smislu bo tudi naša borba za narodnostne pravice koristila višjemu cilju — pomiritvi in s tem razvoju demokratičnih sil v deželi in uresničanju občeloveške sodobne želje po ohranitvi miru v svetu.

V soboto zvečer se srečamo vsi na SLOVENSKEM PLESU v Celovcu!

Naše združništvo bomo gradili naprej na trdnih temeljih

(Nadaljevanje s 1. strani)

Da pod takšnimi pogoji naše živinorejske zadruge niso napredovale, je pač razumljivo. A tudi Južnokoroški semenarski zadrugi so gospodje v Kmečjski zbornici že po prvem letu uspešnega delovanja postavili z javnimi denarji trdno podprto nemško semenarsko ustanovo nasproti, da bi tako v kali zadušili samopomoč naših izžemanih kmetij. Tako imajo slovenski kmetje na Koroškem sedaj priliko, da še s svojimi (ne malimi) obveznicami prispevijo financirajo po zbornici jim postavljeno konkurenčno podjetje.

Najbolj čudno pa je, da naše delo gospodarskega posredovanja in povezovanja s sosedno Jugoslavijo napadajo kot nevarnost, sami pa v govorih in objavah vabijo na izkoriščanje možnosti gospodarske zamenjave med našimi severnejšimi pokrajinami in sosednim jugom. To dvoiličnost bo treba našemu ljudstvu in javnosti v bodoče sproti in vsebolj jasno prikazati.

Kljub vsemu temu pa naše zadruge nikakor ne obupavajo nad bodočim razvojem svojega dela. Kako tudi, ko pa primerjamo lahko današnje stanje s tistimi ostanki razvalin, ki nam jih je na združnem področju zapustilo sovinstično divjanje v nacističnih uniformah. Brez dvoma bo treba velikih naporov, da bomo splošno postavili združno organizacijo

na trdne temelje. A to, kar smo že premagali težav, nas navdušuje in navdaja s trdno vero v pravilnost započete poti ter s prepričanjem, da bomo slej ali prej dosegli zanesljive uspehe v korist našega zapostavljenega človeka. Kdor bi pričel ob vsakem pojavu težav tarnati in zapadati stari miselnosti, da je za nas gospodarske na lastni račun »prenevarno«, nikdar ni spoštoval velikih stvaritev naših prednikov, ki so iz drobnic v neumorni žilavosti in požrtvovalni nepopustljivosti v pravtako težkih časih in okoliščinah ustvarili trdna tla našemu delu, na katerih še danes gradimo naprej.

V spoznanju mnogih možnosti, ki nam jih narekuje sedanji položaj in smer razvoja gospodarstva v naši deželi in državi, pa bomo morali — brez strahu in ozirov na napade nasprotnikov ter kritikarstvo večnih pesimistov — zastaviti glavne napore bodočnosti tam, kjer nam dosedanje lastne in drugih izkušnje obetajo nove razvojne možnosti našemu gospodarstvu.

Po poročilu podpredsednika Zveze je potrdil pravilnost dosedanje poti in začrtane smeri v posebnem poročilu v imenu nadzornega odbora Zveze njegov predsednik dr. Franc Petek. Še posebej je naglasil skladnost odločanja obeh odborov, kar je znamenje enotnega gledanja našega

zadružništva. Priznanju nad doseženimi uspehi je pridružil še zahvalo požrtvovalnim funkcionarjem, združnim nameščencem in delavcem, ki kljub skromnim gmotnim pogojem vršijo požrtvovalno in neumorno svojo dolžnost.

Računski zaključek za leto 1954 je razložil in predlagal v odobritev občnemu zboru podpredsednik Zveze Tomo Kunčič ter odgovarjal na vsa stavljena vprašanja zastopnikov zadrug in jim dal zaželjena pojasnila. Uspeh računskega leta 1954 je sicer skromen, vendar je Zveza na račun lastnih uspehov podprla svoje zadruge, da bi za bodočnost ustvarila boljše pogoje njihovega poslovanja.

Nato je sledil živahen razgovor o predlogu spremembe pravil Hranilnic in posojilnic, ki je bil soglasno sprejet. Naivnejši zadružniki naših vasi Ferdo Turk iz Borovelj, Martin Zechner iz Žvabeka, Janko Janežič iz Št. Jakoba, Arnold Černic in Lovro Kramer iz Škofič ter drugi so iznesli še vrsto m'li in predlogov, ki bodo obogatili naše združno delo bližnje bodočnosti.

Najbolj zaslužni zadružniki so sprejeli odlikovanja

Kot zaključek pomembnega in uspešnega zborovanja naše združne organizacije pa je Zveza slovenskih zadrug v mali svečanosti izročila že prej najbolj zaslužnim zadružnikom podeljena »Priznanja dr. Valentina Janežiča«, to je umetniško izdelane diplome s simboli iz slovenske koroške združne zgodovine in sedanjega združnega ustvarjanja. Ta odlikovanja so sprejeli osebno ali po zastopnikih:

Prelat msgr. Valentin Podgorc iz Celovca
župnik Jurij Trunk, San Francisco, ZDA
Predsednik ZSZ Florijan Lapuš, Podsinja ves
ravnatelj v pokoju Franc Aichholzer iz Loč
župnik Josip Štih iz Bilčovsa
Franc Mayer pd. Ibovnik na Bistrici pri Št. Jakobu v Rožu
Karl Krištof iz Žvabeka
Tomaž Ogris pd. Pošnikar iz Slovenjega Plajberka
Janez Druml pd. Ovnič iz Ziljske Bistrice.

V imenu odlikovanih se je zahvalil za priznanje predsednik ZSZ Florijan Lapuš, ki je naglasil, da naj bo to priznanje vsemu združnemu delu in vzpodbuda mlademu rodu k delu za našo skupno dobrobit.

Po vsej Avstriji razburjenje zaradi Starhembergovega prihoda

Zadnje dni decembra je bila Koroška in s tem tudi vsa Avstrija deležna »novoletnega darila« prav posebne vrste: blagovolil se je pripeljati na »obisk« sam knez Rüdiger von Starhemberg, znan pod raznimi ne preveč častnimi imeni, kot so grobokop Avstrije, morilec delavcev, Hitlerjev vohun, veleizdajalec in podobna.

Njegov prihod v Avstrijo — pripeljal se je z vlakom v Beljak in od tam z avtomobilom na posestvo sorodnikov v bližini Železne Kaple — je izzval posebno med delavstvom brez razlike na politično pripadnost velikansko razburjenje. V nestetih podjetjih širom države so bila protestna zborovanja, na katerih so delavci zahtevali takojšen izgon Starhemberga. Splošno smatrajo njegovo navzočnost na avstrijskih tleh za preizkusni kamen demokracije, za zasmehovanje republike, za izživanje avstrijske demokratične javnosti ter avstrijskega delavstva, kar je bilo izraženo tudi v številnih protestnih resolucijah, ki jih je delavstvo najrazličnejših podjetij poslalo Zvezi sindikatov, notranjemu ministrstvu, posameznim političnim strankam, koroški deželni ter zvezni vladi in drugim pristojnim krogom. Enođušna je zahteva po takojšnjem izgonu Starhemberga, prav tako odločna pa tudi zahteva, da ga je treba postaviti pred so-

dišče in mu odvzeti državljanstvo ter njegova posestva.

Starhemberg je bil vodja fašistične »Heimwehr« v prvi avstrijski republiki in eden izmed glavnih krivcev za krvave izpade proti delavstvu leta 1934. Bil je med prvimi, ki so razbili demokratično ureditev prve republike in je bila proti njemu že pred leti vložena tožba zaradi velcizdaje. Poleg tega pa navajajo novejša poročila, da je bil tudi v Hitlerjevi vohunski službi.

Tem manj razumljivo je, da se na odgovornih mestih zdaj sklicujejo na demokratično ureditev v naši državi, na podlagi katere da ni nobenih možnosti za izgon takega »državljan«, na kakršnega avstrijska republika res ne more biti ponosna. Upravičena je zahteva avstrijske javnosti, da demokratične ureditve ne smejo veljati za človeka, ki je v prvi republiki na vodilnem položaju pomagal kopati grob avstrijski demokraciji.

Intenzivna propaganda za tujski promet

Minula tujskoprometna sezona izkazuje na Koroškem rekorden uspeh. Število nočnih tujih gostov je skokoma naraslo tudi iz inozemstva, kar pomeni pomemben dotok deviz in krepitev gospodarstva. Škoda je samo, da se iz gospodarske koristi tujskega prometa le v neznatni meri okoriščajo slovenska tujskoprometna podjetja, čeprav se nahaja mnogo priznanih letovišč na jezikovno mešanem ozemlju. Posredno pa koristi tujski promet vsem, ker se lahko spravijo marsikateri domači pridelki boljše in laže v denar.

Zaključna bilanca tujskoprometnega leta, ki se konča koncem oktobra, izkazuje, da je bilo na Koroškem 3.015.791 nočnin, to je za 34,1 % več, kakor v prejšnjem letu. Število nočnih inozemskih gostov se je dvignilo za 53,9 odstotka. Kakor v poletju na letovišča, narašča tudi dotok gostov v zimsko-sportna področja.

Da bi tujskoprometni urad vzdržal in še povečal donosno tujskoprometno gibanje, posebno iz inozemstva, je razvil temeljito propagando. V ta namen je že založenih 400 barvnih slik za propagandna predavanja. Na petnajstih krajih tečejo propagandni filmi o Koroški, in sicer v Angliji, Belgiji, Nemčiji in Franciji. Poleg barvnih slik je v tej službi še 1400 črno-belih posnetkov za sluzična predavanja. Prav tako so preskrbeli 50 klišejev o krajevnih lepotah koroške dežele za nemške, holandske in luksemburške liste.

Ker je obiskalo koroška letovišča tudi mnogo inozemskih novinarjev, objavljajo inozemski listi številne dobre in ugodne

članke o koroški deželi in njenih ljudeh. V mnogih izložbah inozemskih potovalnih uradov so v prikaz slike koroških folklornih skupin. Koristne zveze so vzpostavili s potovalnimi uradi v Belgiji, na Holandskem, v Angliji, Franciji in v Italiji. V načrtu je tudi plakarna akcija v londonski podzemski železnici in v Metro v Parizu. Veliko uspeha si obetajo od propagandne turnee koroške folklorne, pevске in godalne skupine, ki se bo podala na potovanje 28. februarja 1956 v Belgijo, Luksemburško in v Nemčijo.

Slovenija izvažata presežek električne energije v Avstrijo

V preteklem letu je Slovenija oddala Avstriji blizu 44 milijonov kilovatnih ur električne energije. Čeprav se je zmogljivost elektrarn v Sloveniji tudi v minulim letu povečala, je bil izvoz električne toka v Avstrijo lani precej manjši kakor v prejšnjih dveh letih. Slovenija namreč izvažata električno energijo v Avstrijo samo takrat, kadar pokrije najprej vse domače potrebe, ki pa so tudi v zadnjem letu s povečano elektrifikacijo in nadaljnjo izgradnjo industrije močno narasle. Za izvoz v Avstrijo pride v poštev zlasti presežek iz proizvodnje v nočnih urah in ob praznikih.

Elektrogospodarstvo Slovenije je za kupiček izvoženega toka nabavilo v Avstriji tretji agregat za vodno centralo v Dravogradu ter si zagotovilo sredstva za nakup še dveh agregatov za dravske elektrarne.

PO SIRMEM SVETU

Berlin. — Zunanji minister Velike Britanije Selwyn Lloyd je javil županu Berlina, da bo v bližnji bodočnosti obiskal Berlin. S tem svojim odgovorom je Lloyd odgovoril na povabilo berlinskega župana Suhra, v katerem je leta izrazil željo, da bi novi britanski minister za zunanje zadeve kmalu obiskal Berlin.

Los Angeles. — Komandant gasilcev v Los Angelesu, John Alderson, ki je že 15 let vršil to funkcijo, je bil sedaj odstavljen, ker se je protivil, da bi poveljeval istočasno belim in črnim gasilcem. Njegova odsvetitev nedvomno pomeni velik korak naprej, ker le na ta način bo borba proti rasnemu razlikovanju uspešna.

Budapest. — Med predstavniki Rdečega križa Nemške demokratične republike in Rdečim križem Madžarske je bil podpisan sporazum, po katerem bo Madžarska vrnila Nemčiji vse nemške otroke, ki so ostali po vojni v tej državi.

Makassar. — Na otoku Celebesu se je v zadnjem času predala indonezijskim oblastem spet večja skupina japonskih vojakov, ki so se doslej zadržali v neprehodnih pragozdovih tega otoka in še doslej niso vedeli, da je bila druga svetovna vojna že končana.

New York. — O vprašanju, ali bo predsednik Eisenhower pri volitvah, ki bodo letos, zopet kandidiral za predsednika ZDA, je bilo doslej mnogo ugibanj. Kakor pa je bilo sedaj uradno sporočeno, se je Eisenhower dokončno odločil, da bo na prihodnjih volitvah zopet kandidiral. Za podpredsednika bo ponovno pustil kandidirati Nixona.

Stromboli. — Na sredozemskem otoku Stromboli je v ponedeljek zvečer izbruhnil vulkan Stromboli, ki večkrat bruhal. Leta 1954 je bruhal trikrat. Lava se je razlila po golih pobočjih te gore, vendar za prebivalce otoka ne obstaja nevarnost, da bi jih bilo treba evakuirati.

Kalkuta. — Policija v Kalkuti je odkrila v trgovskem središču mesta tajno telefonsko centralo s 177 priključki. Zaradi tega je bilo aretiranih 69 uglednih trgovcev. Tajna telefonska centrala je služila predvsem špekulacijam trgovcev z juto.

Düsseldorf. — Skupno 38 pripadnikov nove nemške vojske, predvsem oficirji, so v nedeljo odpotovali v nemških uniformah z letalom v Združene države Amerike, kjer si hočejo pridobiti specialno vojaško usposobljenje. Prav tako so v Zapadni Nemčiji že pričeli s specialnimi tečaji za nemške vojake.

Nikosia. — Britanski vojaški oddelki so izvedli v jugo-zapadnem gorovju Cipra velike iskalne akcije, pri katerih so našli večje količine skritega orožja. Angleški guverner na Cipru je odredil, da se grška gimnazija na Cipru zapre, ker so dijaki te šole preveč nedisciplinirani. Okoli 1000 dijakov te šole se je namreč v zadnjem času večkrat udeležilo demonstracij za priključitev otoka Cipra Grčiji.

Bonn. — Zapadnonemški obrambni minister Blank je izjavil, da mora do zaključka leta 1956 biti vpoklicanih 95.000 nemških vojakov. V ponedeljek so prispeli iz vseh delov Zapadne Nemčije prvi vpoklicani prostovoljci v nemške garnizije. Z vpoklicem je bil ustvarjen temelj nemškega prispevka v Severnem atlantskem obrambnem paktu.

Saarbrücken. — Dobesedno v zadnjem trenutku možnega roka se je sestal 18. decembra na novo izvoljeni deželni zbor Posarja, na katerem so se tri pronemške stranke zedinile za izvolitev nove vlade. Novoizvoljeni predsednik deželnega zbora Schneider je na tiskovni konferenci izjavil, da je glavna naloga zbora, da glasuje o proračunu in da zavzame stališče do nemško-francoskih razprav o Posarju. Izrazil je tudi možnost in željo, da bi se teh razgovorov udeležila delegacija iz Posarja. Sprememba ustave ni predvidena.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Primanjklaj avstrijske zunanje trgovine

Računajo da bo lanski primanjklaj avstrijske zunanje trgovine dosegel 4 milijarde šilingov. Deficit bodo nekoliko izravnali z devizami, ki so pritekale iz virov tujskega prometa, ki je bil letos posebno zadovoljiv.

Lesne cene tudi leta 1956 stabilne

Evropska gospodarska komisija (ECE) navaja v svojem najnovjšem poročilu mnenje, da bodo lesne cene ostale tudi v tem letu stabilne. To pa zaradi tega, ker računajo v tekočem letu s pravtako živahno gradbeno dejavnostjo in konjunkturo v industriji. Čeprav bi morda v nekaterih zapadno-evropskih deželah gradbena dejavnost nekoliko nazadovala, se ni ba, da bi se povpraševanje po lesu zmanjšalo.

Pridelek krušnega žita

Cenijo, da je lanski pridelek krušnega žita znašal 976.874 ton nasproti 832.505 tonam v prejšnjem letu.

Priprave za nov slovenski umetniški film

„Dolina miru“

Pri Triglav-filmu v Ljubljani so začeli s pripravami za nov slovenski celovečerni umetniški film, ki se bo imenoval »Dolina miru«. Kakor pove že sam naslov, je to film s pacifistično tendenco, to se pravi, film nastopa proti vsemu, kar je v zvezi z vojno ali kar prinaša vojna s seboj. Film »Dolina miru« pripoveduje tudi o tem, kako različna narodnost ljudi ne mora biti vzrok za sovraštvo.

Dejanje se dogaja med drugo svetovno vojno. V obrobem slovenskem mestu so poleg slovenskih družin tudi nemške. Med njihovimi otroci pride večkrat do napetosti. Tedaj se začne bombardiranje in bombe rušijo vse hiše brez razlike. Tako se na zbirnem mestu, kamor prihajajo z vseh strani otroci, ki so jim bombe ubile starše, najdeta petletna deklica Lotti in desetletni Marko. Oba sta ostala sama in sploh ne moreta verjeti, da je to res. Lotti je hčerka nemških staršev, zna pa toliko slovensko, da pove Marku skozi solze, da ji je »omama«, predno so jo ubile bombe,

iščeta to dolino miru, ker on ve za pot.

Otroke zbirajo za transport v Nemčijo, kjer naj bi pršli v dom za vojne sirote, toda Lo ti in Marko zbežita in se podata na pot, da bi poiskala dolino miru. Po mnogih doživljajih res najdeta hišo Markovega strca in tudi globoka tišina je v njej, pač za o, ker tukaj ni žive duše. Toda otroka se ne sprašujeta, zakaj ni ljudi, temveč se predata svojimi igram. Igrata se in ne slutita, da se je v njuni neposredni bližini vnel srdit nem boj na nož med parizani in oddelkom SS. Lotti se igra z »belim zajčkom« v »dolini miru«,

okol: nie pa ugašajo življenja in se rdečijo tla od krvi. Kaj bo z njo?

Film »Dolina miru« prikazuje, da ni doline miru takrat, kadar se razvijajo človeške strasti in razbesni vojna. Ljudje si morajo poprej prizadevati, da do tega sploh priti ne more.

Scenarij za film je napisal Ivan Ribič, ki ga zdaj dopolnjuje s pomočjo filmskega dramaturga Vladimirja Kocha, režiserja Franceta Jamnika in režiserja Franceta Šiglica, ki bo prevzel tudi režijo filma. Pripravljalna dela vodi asistent režije Maks Sajko.

NOVE KNJIGE

Lep knjižni dar „Kmečke knjige“ za leto 1956

Kakor vsako leto, tako je tudi za leto 1956 razposlala založba Kmečka knjiga knjižno zbirko. Ta prinaša štiri knjige: koledar, drugi zvezek Zgodovine slovenskega naroda Boga Grafenauerja, Kersnikove Kmetске slike in povesti ter Ločniškar-Vrečkovo Perutninarstvo.

Koledar, čigar urednik je Ignac Koprivec, prinaša razen koledarskega dela še vrsto drugih zanimivih prispevkov iz kulturnega, političnega in gospodarskega življenja.

Spominja se Prešerna ob 110-letnici izida njegovih poezij, prinaša kratek spominski članek ob 50-letnici Gregorčičeve smrti, ob 60-letnici slovenske Moderne pa je urednik koledarja predstavil s kratkim izborom iz njihove lirike Ketteja, Murna in Župančiča, Cankarja pa s črtico Skodelica kave.

Poleg tega prinaša prispevke z najrazličnejših področij sodobnega življenja,

med katerimi so najmočnejše zastopani problemi iz slovenskega kmetijstva.

Drugi zvezek Grafenauerjeve Zgodovine slovenskega naroda je prav tako kot prvi, ki je izšel lani, bogato ilustriran ter obsega razdobje skoraj sedmih stoletij, od začeka 9. pa do konca 15. stoletja.

V Kmetjskih slikah in povestih Janka Kersnika je izbira dobra in smiselna. Poleg cikla Kmetjskih slik je Alfons Gspan napisal knjigi kratek oris pisateljevega življenja in dela, dodal povesti Testament ter poučno črtico »Kako je stari Molek tatu iskal«.

V skrbi za dvig kmetijstva pa je založba izdala knjigo Perutninarstvo, ki je strokovnega značaja.

Omenjeno knjižno zbirko lahko naročite v knjigarni »Naša knjiga« v Celovcu, Gasometergasse 10. Knjige vam bodo tako za razvedrilo kot tudi v pouk.

Praktična kuharica v novi izdaji

Založba Kmečka knjiga v Ljubljani, ki je doslej izdala že lepo število leposlovnih in strokovnih knjig za kmečko prebivalstvo, je to pot ponovno izdala »Praktično kuharico« Pavle Zakonjšek. To je že VII. izdaja te knjige v kratki dobi. Sedma izdaja je nekoliko razširjena, dodanih je nekaj nasvetov in navodil za gospodinje. Dragocen doprinos k tej izdaji sta razpravi dr. Ivana Matka »O hranivoznanstvu«, zlasti pa »O pripravi hrane za bolnika«. Tako bo ta izdaja praktične kuharice v veliko pomoč prenekateri gospodinjki, ki ima bolnika v hiši, ker v razpravi so podana izčrpna navodila, kaj sme in kaj ne sme uživati bolnik pri določeni bolezni. Članek je napisan na podlagi sodobnih dognanj diatalne prehrane.

Celotna knjiga je prirejena po jedilnikih in bo gotovo priročnejša zlasti za gospodinje, ki imajo, predvsem na podeže-

lju, vedno le malo časa na razpolago. Navodila so prirejena za srednje veliko družino, ni pa seveda vedno možno reči, to je za toliko in toliko ljudi, ker je treba upoštevati pogoje, v katerih se človek nahaja in dela. Vendar se gospodinja lahko prilagodi čisto potrebam svoje družine. Gospodinja se tudi lahko prilagodi možnostim in zalogam svojega gospodinjstva.

Vse, kar gospodinja želi in hoče, najde v tej izdaji »Praktične kuharice«, ker je sestavljena na podlagi izkušenj prenekaterih gospodinj, ki so svoje pripombe sporočile sestavljalci knjige Pavli Zakonjšek, ki jih je upoštevala pri ponovni izdaji in tako ustvarila res »Praktično kuharico«.

Zelo priporočljivo bi bilo, da se tudi naše gospodinje naročijo na to knjigo, ki jo dobite v slovenski knjigarni »Naša knjiga« Celovec, Gasometergasse 10.

Operni prvaki iz Ljubljane bodo peli v Gorici

Akademsko-srednješolski klub »Simon Gregorčič« v Gorici pripravlja za konec januarja koncert opernih pevcev iz Ljubljane. Na koncertu, ki bo obsegal v prvem delu operne arije, v drugem delu pa slovenske umetne in narodne pesmi, bodo peli: sopranistka Vilma Bukovčeva, tenorist Miro Brajnik in basist Vladko Korosec, pri klavirju pa jih bo spremljala pianistka Dana Hubadova. Po lanskoletnem zelo uspešnem gostovanju »Slovenskega okteta« v Gorici in Doberdolu bo letošnji koncert ljubljanskih opernih prvakov drugo povojno gostovanje kvalitetnih umetnikov iz Slovenije v Gorici.

Pomembna knjiga Zdrženih narodov

Pod naslovom »Miroljubna uporaba jedrske energije« so Zdrženi narodi objavili gradivo s prve mednarodne konference o miroljubni uporabi te energije, na kateri je okoli 1200 znanstvenikov, zbranih iz 72 držav, izmenjalo poročila o tem za svet tako važnem in pomembnem vprašanju.

Konferenca je bila organizirana lani avgusta v Ženevi pod okriljem Zdrženih narodov. Na njej so proučili možnosti miroljubne uporabe jedrske energije na podlagi mednarodnega sodelovanja. Gradivo s te konference je že zbrano in bo natisnjeno v 16 debelih knjigah, ki bodo obsegale do pet sto strani. Gradivo bo dajalo neskrajšan in popoln pregled dela konference, vključno tudi diskusije o konferenci.

Ta publikacija bo v celoti obsegala nad tisoč znanstvenih del, ki so jih prebrali na konferenci sloviti svetovni znanstveniki in strokovnjaki iz vseh dežel sveta. Vsaka od teh knjig nosi svoj naslov.

Naročnina za vso zbirko šestnajstih knjig bo znašala 110 ameriških dolarjev oziroma 39 funtov šterlingov, ali 450 švicarskih frankov. Knjige je treba naročiti do 31. januarja letošnjega leta. Knjige bodo pozneje natisnjene v ruščini, francoščini in španščini. Prva angleška izdaja pa bo izšla prve mesece tekočega leta.

Vsekakor je to razveseljivo sporočilo, kajti material, ki je v teh knjigah objavljen, bo narodom v korist. Jedrsko energijo je treba izkoristiti v človekoljubne svrhe, ne pa stremeti za tem, kako bi se to, kar je človek s trudom zgradil, čimprej porušilo. Jedrska energija naj človeku pomaga, ne pa, da ga pogreza v novo bedo. Zeleti bi bilo, da bi znanstveniki tudi v naprej tako sodelovali in izmenjavali svoje izkušnje ter svoja dela objavljali na mednarodni bazi, kakor je ta primer znanstvenega dela Zdrženih narodov.

Triglav-film v Ljubljani

išče za eno izmed glavnih vlog v filmu „Dolina miru“

DEKLETCE

staro 5 do 6 let, ki govori slovensko in nemško

Starši, pošljite otrokovo sliko z rojstnimi in drugimi podatki na naslov:

Triglav-film Ljubljana, Zrinjskega cesta 9
umetniški film „Dolina miru“

pravila, da je nekje »dolina miru«, kjer ni bomb, ne ruševin, ne dima in ne groze. Tam je vse lepo zeleno in piščančki ter kravice se sprehajajo okoli hiše. Marko malo pomisli, potem pa se spomni, da on ve, kje je ta dolina miru. Bil je nekoč pri svojem stricu, ki ima mlin. Tudi ta je v zeleni dolini, kjer je lep mir, okoli hiše pa so kure in telički. Predlaga, da po-

Ugibanja o Shakespearu

O tem, ali je veliki angleški pesnik in dramatik Shakespeare res živel, je bilo med angleškimi in ameriški literarnimi zgodovinarji izrečenih doslej že mnogo besedi. V zadnjem času pa so prav literarni zgodovinarji obeh držav začeli z resnim delom. Od cerkvenih oblasti pokrajine Kent so dobili dovoljenje, da smejo odpreti neko družinsko grobnico, ki je že stoletja stara. Na ta način hočejo literarni zgodovinarji dokazati, da Shakespeare sploh ni živel in da po krivici uživa svetovni sloves, pač pa da je veliki pesnik in dramatik le sodobnik velikega dramatika Christopher Marlowe. Kdaj pa bodo grobnico dejansko odprli in mogoče odkrili skrivnost okoli Shakespeara, doslej še ni znano.

Ponatis iz »Naših razgledov«:

Nevarna diskusija

Avstrijski državljani so bili zadnji čas priča čudnemu prizoru, v katerem sta javno sodelovala dva zelo ugledna poslanca vladne ljudske stranke, v ozadju pa mehanizem oblasti vodilnih skupin v stranki. Čuden zato, ker je javna razprava znotraj strank v avstrijski politični praksi skoraj neznana, čuden po predmetu spora, a prav nič čuden, zato pa tembolj značilen po svojem zaključku.

Priznani izvedenec za vprašanja Jugovzhodne Evrope in za slovanske manjšine v Avstriji ter znani publicist dr. Tončič je v parlamentarni debati o zunanji politiki, govoril o avstrijski manjšini v Južni Tirolski, zadel tudi ob »enega najbolj kočljivih in najbolj z molkom obdanih problemov današnje Avstrije« — ob vprašanje koroških Slovencev. Izrazil je mnenje, da je vprašanje Južne Tirolske logično povezano s položajem slovanskih manjšin v Avstriji, da Avstrija ne more od Italije zahtevati več, kot pa je sama voljna dati manjšinam v Avstriji. Tako je o njegovi izjavi poročala uradna avstrijska tiskovna agencija, objavil pa jo je samo list Južnih Tirolcev »Dolomiten«, medtem ko v avstrijskem tisku v tej jasni obliki ni zagledala belega dne. Nasprotno pa je bil v časopisu Ljudske stranke kmalu zatem deležen obilne pozornosti in prostora napad drugega stran-

kinega izvedenca za Južno Tirolsko dr. Gschnitzerja na Tončičevo izjavo.

Dr. Gschnitzer je v parlamentu in javnosti znan kot vnet in najglasnejši zagovornik avstrijske manjšine v Južni Tirolski. To pot pa se ni skliceval na načela demokratičnosti in pravičnosti, na interese Evrope itd. To pot je spregovoril Janusov drugi obraz: Južne Tirolske in južnega dela Koroške ni mogoče primerjati; kar je dobro in prav tam, ni dobro in je napačno tukaj. Tam živi avstrijska manjšina, tukaj pa je raztreseno nekaj windischerjev, ki niso Slovenci in ki bi jih bilo treba kvečjemu zaščititi pred poslovenjenjem, nikakor pa ne pred ponemčenjem.

S tem vratolomnim moralnim kozolcem gosp. Gschnitzerja pa zgodba še ni končana, pač pa je bila končana polemika. Dr. Tončič se je po tednu dni molka oglašil, toda ne v obrambo svojega stališča, ki pač odgovarja zdravi pameti, a je za njegove kroge v Avstriji vendarle novo. Ne, oglašil se je s popravkom: tiskovna agencija je njegova izvajanja netočno prenesla, ni rekel, kar je rekel, pač pa je rekel, da bi Avstrija pri pogajanjih z Italijo morala vselej poudarjati, kako odlično postopa s svojimi manjšinami, da bi na ta način podprla svoje zahteve glede Južnega Tirola! Mimo popravka je dr. Tončič objavil še učeniško pisan članek, ki naj dokaže, da je Avstrija med vsemi državami sveta najboljše postopala z narodnimi manjšinami in da je velika krivica, da so prav njej v državni po-

godbi naložili nove obveznosti na tem področju.

Kaj se je zgodilo na tistem, skrivito pred javnostjo, da se je dr. Tončič tako brez poskusa odpora vdal? Ne bomo o tem ugibali. Vsekakor je treba občudovati bistrovost in tenki politični čut urednikov časnikov Ljudske stranke, ki so že prvi dan začutili, da se je dr. Tončič moral zmotiti, in njegove izjave niso priobčili, ali pa le v zelo zaviti obliki. Popravek dr. Tončiča je pokazal, kako prav so imeli!

Ali je dr. Tončičev primer res tako nenavaden? Ravno pred letom dni smo na tem mestu zabeležili poskus znanega konservativnega tednika »Die österreichische Furche«, začeti stvarno razpravo o vprašanju koroških Slovencev. Zabeležili smo tudi najtehtnejši prispevek k tej diskusiji z avstrijske strani. Kaj se je od tedaj zgodilo? Avtor prispevka se je moral braniti pred številnimi vehementnimi napadi, dokler končno ni podlegel in javno potrdil, da nikakor ni hotel zagovarjati dvojezičnega pouka na Koroškem. »Die Furche« pa te dni, ob svoji desetletnici, odgovarja svojim bralcem na vprašanje, ali se je list morda v svojih načelnih stališčih spremenil v teh desetih letih? Ne, nismo se spremenili! Kdor ne verjame, naj pogleda kar prvi letnik: »Že prvi Prezezi načenjajo teme, ki se bodo kasneje vedno znova vračale. Prevez št. 1: Šolska politika na avstrijski jezikovni meji. Tu je že bodičasti problem Južne Koroške, s katerim se je Furche ponovno pečala komaj pred le-

tom dni! In skrb Furche za resnično izgleditev nasprotij so leta 1945 morda bolj razumljeli kot pa leta 1954.«

Kdo je tisti, ki v svobodni in suvereni Avstriji preperečuje vsako stvarno in pošteno diskusijo v meščanskih krogih o koroškem vprašanju, diskusijo, ki bi bila potrebna spricho poplave velikomestskih in vse prej kot demokratičnih napadov na slovensko manjšino? Kdo to preperečuje celo osebno s trdnim položajem in dobrim glasom v politiki in znanosti, celo izpričano konservativnim in serioznim časopisom, ki pa zares stoji na načelnih meščanske demokracije? In to v času, ko se s tem vprašanjem ukvarja poseben odbor ministrov in pripravlja zakonske načrte, ki bodo določali položaj Slovencev in Hrvatov v Avstriji za prihodnja leta.

Ali bo v jutrišnji Avstriji poštena in napredna beseda našla prosto pot do javnosti in do družbene uveljavitve, ali pa bo obveljala zgolj avtoriteta in pest političnih in gospodarskih monopolnih skupin? Ali se bo uveljavila zahteva poslanca socialistične stranke Janschitzza, da je treba vprašanje slovenske manjšine na Koroškem reševati širokogrudno in ne po večinskem načelu, reševati tudi kot socialno vprašanje? Ali pa bo obveljalo zatiranje, gospodarsko, socialno in narodnostno, koroških Slovencev ter drugih manjšin? Odgovori avstrijske stvarnosti na ta vprašanja bodo nedvomno v logični in stvarni medsebojni zvezi.

Revija „Naša žena“

koristno branje za žene in dekleta

Tudi žene in dekleta stremijo za napredkom in izobrazbo. Kdor več ve in zna, lažje in lepše živi. Tega se zavedajo tudi žene in dekleta po naših naseljih. V ta namen se poslužujejo različnih sredstev: tečajev, gospodinjskih šol, izletov in prakse v bolj razvitih podjetjih. Zelo pomembno sredstvo za izoblikovanje razuma pa je primerno branje, prav za žene in dekleta namenjena strokovna revija, pisana in urejena od žena na visoki ravni strokovne in splošne izobrazbe.

Tak list je »Naša žena«, ki prinaša vsak mesec v družine bogat izbor najraznovrstnejšega čtiva iz najrazličnejših področij ženskega sveta in hotenja. Revija posreduje pogled v stremljenje žena v današnjem svetu, prinaša strokovne članke o gospodinjstvu, vzgoji, prehrani in zdravstvu, zanimivosti iz vseh strani in skrbi za potrebno razvedrilo. Prav tako prinaša poročila o filmu in novih knjigah ter odgovarja na pereča vprašanja. Za ilustracijo člankov je list opremljen s pestrimi slikami in posveča posebno pažnjo tudi modi. Vsako četrtno prinaša obsežno krojno prilogo za šivanje in ročna dela.

Žene in dekleta! Poiskujte in prepričajte se same, posežite po reviji »Naša žena«. Ko jo boste spoznale, boste dejale, da je vsakomesečni prihod lista kot obisk dobre prijateljice.

Revijo »Naša žena« vam preskrbi knjigarna »Naša knjiga« v Celovcu, Gasometergasse 10.

Bilčovs

Na Stefanovo je bila dvorana pri Miklavžu spet enkrat prizorišče lepe in uspele kulturne prireditve. Naše Slovensko prosvetno društvo »Bilka« nam je priredilo pester in bogat užitek, ki nam bo ostal še dolgo časa v prijetnem spominu. Kdor koli ve, koliko prizadevanja in idealizma zahteva od kmečkih in delavskih prosvetašev priprava za tako prireditev, bo vedel ceniti njihovo podjeto: nost in predanost dobri stvari. Mnogo večerov in prostih popoldnevov je potrebno žrtvovati za vaje, da nastop usreže zahvalnosti gledalcev in poslušalcev. Nočemo pretiravati, vendar pohvaliti moramo vse naše igralce in pevce, ker, kakor smo videli in slišali, so se dobro pripravili za nastop in je prireditev uspela v zadovoljstvo vseh.

Igralci prosvetnega društva so igrali igro »Po dvanajstih letih«. Dejanje igre je vzeto iz preprostega življenja in ponazoruje, kako se na svetu skopost in prevzemnost maščuje prej ali slej. Naš mešani pevski zbor pa nam je pod vodstvom Mira Kernjaka zapel prizrčno in lepo, da bi ga želeli poslušati še in še. Veliko zabave je izzval nastop Tomaža Gaserja, ki je s svojo posrečeno deklamacijo »Nezadovoljstva« vzbudil mnogo sproščenega smeha.

Prav posebno in prijetno presenečenje pa nam je storil na prireditvi nastop 85-letnega Plavčevega očeta Filipa Martiča, ki nas je v začetku prireditve vzradostil z gitaro v roki in zapel nekaj koroških narodnih in reči moramo, da za njegova leta s krepkim in lepim glasom. Sam je v svojem nagovoru dejal, da jih je prepeval že pred skoraj osemdesetimi leti. Želimo, da bi vrli Plavčev oče oslal še mnogo let tako čil in zdrav, da bi nam še prepeval pesmi svoje mladosti.

Do zadnjega kotička napolnjena dvorana je hvaležno sledila vsej prireditvi in z živahnim aplavzom sprejemala spored. Vse je ob razhodu družila ena želja: Prosvetaši, kmalu nas spet povabite!

Obsodba v procesu KELAG

Minuli torek je graško deželno sodišče izreklo obsodbo proti obtoženim v známem KELAG-procesu. S tem je zaenkrat zaključen proces, ki je trajal skoraj sedem tednov ter vzbujal v vsej javnosti veliko pozornost.

Sodna dvorana je bila že davno pred razglasitvijo rozsodbe prenapolnjena in prostori za tisk in radio zasedeni. Ob 17. uri je vstopil senat in razglasil obsodbo, po kateri so bili vsi obsojeni spoznani za krive in obsojeni.

V spomin dobri materi

Véčna ves. — Zadnje dni starega leta se je pri ugledni in spoštovani Šonatovi družini naselila globoka žalost. Ko so si ljudje želeli srečo in veselje v novem letu, so pri Šonatu polagali na mrtvaški oder svoje najdražje bitje, dobro ženo in najboljšo mater Barbaro Wutte, ki jo je neizprosna smrt za vedno iztrgala iz središča družine. Ko je draga mati počivala na mrtvaškem odru pod domačo streho, na domačiji, ki ji je vsekdar posvečala toliko ljubezni, skrbi in žrtv, so jo prihajali številni ljudje iz vasi in okolice škropiti ter so se tako poslavljali od nje.

Kako je bila pokojna Šonatova mati priljubljena, so pokazale pogrebne svečanosti na novega leta dan, ko se je na pokopališču v Večni vasi zbrala velika množica žalnih gostov od blizu in tudi iz zelo oddaljenih krajev, da ji izkažejo ljubezen in spoštovanje.

V Šonatovi hiši je nastala velika praz-

Prtiče pri Hodišah

Človeka vedno veseli, če posije v naravo toplo sonce. Tako se zdi tudi takrat, ko vstopiš v preprosto kmečko hišo, če ti pride nasproti prijazna in veselo razpoložena gospodinja. Kakr sonce v naravi, je v kmečkem domu gospodinja, ki z gorkoto prijaznosti, dobrote in ljubezni ogreje vsako otožno srce. Srečen dom, ki ima tako gospodinjjo.

Kot takšen zgled je pri Oštermanu v Prtičah dolga leta gospodinjila Marija Ropar, rojena Mračnikar. Daleč naokoli je bila znana kot dobra in gos oljubna gospodinja. Koliko potrebnih je obdarovala in koliko tolažbe delila potrtim in žalostnim! Stari in mladi so jo spoštovali in radi imeli in vsi, premožni in nepremožni, so radi krenili vsaj za trenutek pod njeno streho. Vsakdo je vedel, da tam gospodinjji žena, ki ima za vsakega dobro besedo in odprto srce.

Ob minulih praznikih pa je za vedno prenehala biti plemenito srce naše Oštermanove mame. Zapustila nas je ter se zazibala v trajni vsaj. Hudo jo bo pogrešala njena domača družina, pogrešala pa jo bo tudi vsa okolica, najbolj pa revni in potrti, katerim je dajala toliko tolažbe in dobrot.

V torek, dne 27. decembra 1955, smo pokojno mater ob ogromni udeležbi žalnih gostov od blizu in daleč spremili na njeni zadnji poti na pokopališče v Hodišah, kjer bo počivala poleg moža, ki je umrl že pred leti. Pokojna mati, vsekdar vzor slovenske žene, je dosegla starost 82 let. Vse težave in viharji življenja niso omajali rajni materi njene narodne zavesti. Bila je kot skala trdna zavedna Slovenka, kljub temu pa so jo zaradi njenih vrlin spoštovali vsi, tudi nemško govoreči sodeželani. Za vse dobro, kar je storila svojemu narodu in vsem, ki so se k njej zatekli po pomoč in tolažbo, naj ji bo izrečena prizrčna zahvala, žalostni Oštermanovi družini pa velja naše iskreno sožalje!

Ruda

Nedavno so končali dela za elektrifikacijo v Kanarah v občini Ruda. Šestnajst posestnikov je dobilo električno luč in energijo. Napeljava je uspela v prav kratkem času, ker so tudi interesenti krepko pomagali pri delu ter so predvsem sami kopalii jame, kamor so zasadili droge. Sodelovanje je precej znižalo prvotni proračun, ki je bil predviden na 80.000 šilingov.

Novo električno napeljavo so s primer-no proslavo izročili svojemu koristnemu

Dipl. ing. Schatzmayer je bil obsojen na 16 mesecev, Branko Mirkovic na 10, Wilhelm Schatzmayer na 14, Rupert Thomaschitz na 12 in Berta Amlacher na 6 mesecev težke in poostrene ječe.

V glavnem sta bila dipl. ing. Schatzmayer in Mirkovic obsojena zaradi deloma izvedenega in deloma poskušeneega zločina akcijsko pravnih prestopkov, ostali pa zaradi pomožnega sodelovanja,

nota, spomin na pokojno mater pa bo ostal svečal in živ pri vseh, ki so jo poznali. Zakaj Šonatova mati je bila vzor slovenske kmečke matere, značajna in zvesta svojemu rodu. Tako je s svojim možem vzgojila tudi številni naraščaj, ki bo nienim vzorom ostal rajno zvest ter jih posređoval tudi bodočim rodom. Zaradi svoje značajnosti in neuklonljive zvesti za pravico in resničnost je morala za časa nacističnega nasilja z vso družino tudi v izseljeništvu izpiti kelih brčdskosti pregnanstva do dna. V taborišču na Hesselbergu je z mnogimi drugimi nesrečnimi koroškimi slovenskimi družinami delila usodo izobčencev in kakor vsi drugi ni klonila ter je neomajno verovala v končno zmago pravice.

Žalostnim svojem naše najgloblje sožalje! V tolažbo naj jim bo nedeljeno sočustvovanje vseh, ki kakor koli poznajo Šonatovo družino!

namenu. Poleg župana občine Ruda ter domačega prebivalstva in zastopnika KELAG-a je bil na proslavi navzoč tudi poslanec Wit in je v kratkem nagovoru izrazil svoje veselje, da je spet ena vas dobila elektriko, ki bo lajšala delo in olepšala življenje na kmetih. Obenem je prinesel novim posestnikom elektrike pozdrave in čestitke deželnega glavarja Wedeniga.

Beljak

Že dalje časa je bilo slišati, da bo beljaški župan Jakob Sereinigg podal ostavko na svojo župansko funkcijo v dravskem mestu. Župan Sereinigg, ki poseduje še funkciji prezidenta koroškega deželnega zbora in predsednika gradbene zadruge »Heimat«, utemeljuje svoj odstop s tem, da je preobložen z delom ter da mu tudi iz zdravstvenih razlogov ni več mogoče izvajati toliko odgovornega dela v javnih ustanovah. Njegove zasluge za beljaško mesto in koroško deželo so nesporno velike ter je bil nedavno odlikovan tudi od zveznega prezidenta z Velikim zlatim častnim redom z zvezdo za zasluge za republiko Avstrijo, ki mu ga je na zadnjem zasedanju deželnega zbora predal deželni glavar Wedenig.

Na zadnji seji beljaškega občinskega odbora dne 30. decembra 1955 je župan Sereinigg oficijelno podal izjavo o svojem odstopu. Na večer pa je priredil v Park-hotelu sprejem, na katerem se je zbralo nad sto uglednih zastopnikov gospodarstvskega, političnega in kulturnega življenja v Beljaku. Poslavljajoči se župan je spre-

Razne vesti iz Koroške

Deželni delovni urad navaja v svojem mesečnem poročilu, da je bilo na Koroškem dne 31. decembra 1955 zaznamovanih 14.230 brezposelnih, med temi 10.073 moških in 4.157 žensk. Meseca decembra je število brezposelnih naraslo za 8.278 oseb, med temi 7.915 moških in 383 žensk. Gradbena podjetja so odpustila 6.021 delavcev. V primeri z istim časom v prejšnjem letu je letos stanje brezposelnih za 2.134 oseb nižje.

Minuli teden je bilo na Koroškem 72 prometnih nesreč in pri teh 37 oseb poškodovanih. V vsej Avstriji se je primerilo 918 prometnih nesreč, pri katerih je bilo 508 oseb poškodovanih, 19 pa mrtvih.

Zaradi skrutitve in prestopka proti javni morali je porotno sodišče obsodilo 46-letnega Jakoba Jahna na 18 mesecev ječe. Obsojeni se je lani 9. oktobra v Lipici kot gledalec udeležil desetooktobrske prireditve »Abstimmungswertungsfahrt« in je ob tej priložnosti spolno zlorabil tri nedorasle deklice v starosti treh do šestih let.

Ob novem letu, v času ko si ljudje voščijo srečo in veselje in skušajo z raznimi razvedrili pozabiti svoje dnevne skrbi, so si na Koroškem v duševni zmedenosti in obupu štiri osebe s samomorom končale življenje. V Baldramsdorfu se je mlad, komaj 25-leten kmet, ustrelil s flobertom. V občini Krasta so našli obešenega 65-letnega oskrbovalca v starostnem domu v St. Salvatorju. V svojem stanovanju v Velikovcu se je obesil neki rentnik, v celu-

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

VABILO

Slovensko prosvetno društvo »Danica« v št. Vidu v Podjuni vabi na

koncert

ki bo v nedeljo, dne 8. januarja 1956, ob 14.30 uri v gostilni pri Voglu v št. Primožu.

Poleg domačih pevcev bo sodeloval tudi Avser.ekov kvintet (bivši Gorenjski kvartet) iz Ljubljane.

Pridite na to našo prireditev v obilnem številu od blizu in daleč!

*

Danes ob pol 11. uri

koncert združenih podjunskih zborov

v Železni Kapli v kinodvorani.

Koncert je v okviru domačega Slovenskega prosvetnega društva in nastopijo pevci iz Železne Kaple, št. Vida v P. in iz pliberške okolice. Vabimo vse k številni udeležbi!

govoril kratek prizrčen nagovor, v ostalem pa je bil deležen živahnega počaščanja za svoje zasluge od strani vseh navzočih gostov.

Podklošter

Na novoletno jutro se je na kolodvoru v Podkloštru pripetila strašna prometna nesreča. Tridesetletni železniški uslužbenec Valentin Milonig iz Vrat je hotel skočiti na vlak, ko se je garnitura že premikala. Ko je hotel skočiti v predzadnji vagon, mu je vsled telesne hibe — v vojni je zgubil eno nogo ter je nosil protezo — spodletelo in je pršel pod kolesa zadnjega vagona. Pri tem ga je dobesedno prerezalo na dva dela ter je bil na mestu mrtev. Pokojni je bil na kolodvoru zaposlen kot telegrafist ter je delal službo tudi v novoletni noči. Zjutraj pa se je hotel vrniti domov, toda doletela ga je smrt. Milonig je bil zelo vesten uslužbenec ter tudi pri svojih delovnih tovariših zelo priljubljen. Tragično preminuli zapuščala ženo in enega otroka.

Hodiše

Pri gradbeni tvrdki Sztriberny v Ribnici zaposlenega zidarskega vajenca Karola Kolenca iz Plazišč pri Hodišah je doletela v ponedeljek opoldne težka delovna nesreča. Prenesti je hotel težko steklenico kisika, ki pa mu je zdrsnila iz rok ter mu padla na nogo in mu zdrobila veliki prst na levi nogi. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico za nezgode v Celovcu.

lozni tovarni pri Beljaku pa so našli obešenega 56-letnega nakladalnega mojstra.

Na Novo leto je bilo v porodnišnici celovške deželne bolnišnice rojenih pet otrok. Prvi otrok je prišel na svet 29 minut po polnoči. Značilno je, da so vsi novorojenčki deklice.

V Beljaku je v božični noči dvainšestdesetletni prevoznik Jakob Prünster skočil s samomorilnim namenom v Dravo. Na dogodek opozorjeni policist je nemudoma skočil v ledeno-hladne valove in z velikim naporom se mu je posrečilo, da je rešil samomorilnega kandidata.

V ponedeljek popoldne minulega tedna so se na zamrznjenem tolmunu na Križni gori v Celovcu drsali nekateri otroci. Nenadoma se je tanka ledena plošča udrla in pet otrok je popadalo v ledeno-mrzlo vodo. Na srečo jim je uspelo, da so se še vzdržali na površju ter so se sami spravili na varno. Nesreča, ki se je še prizanesljivo iztekla, je vzbudila precejšnjo pozornost in drugi dan se je podala na Križno goro komisija, da je preiskala vzdržnost ledu.

KOLENDAR

Petek, 6. januar: Sv. tr. kr.
Sobota, 7. januar: Valentin
Nedelja, 8. januar: Severin
Ponedeljek, 9. januar: Julijan
Torek, 10. januar: Pavel
Sreda, 11. januar: Higin
Četrtek, 12. januar: Alfred

BREZ SKRBI

Srce kjer treba

Nekoč je živel bogat stavec. Imel je dve snahi, ki sta neprestano obiskovali svojo mater. Njemu pa je nekega dne bilo zadosti tega obiskovanja. In ko sta spet prišli po dovoljenje, da bi smeli iti na obisk, jima je dejal: „Tako, še to pot vama dovolim, toda ko se bosta vrnila, mi bosta morali prinesiti dve stvari. Če tega ne bosta izvršili, ne bom vama nikdar več dovolil obiskati matere.“

„Kakšni dve stvari?“ vprašata hkrati obe snahi.

Stavec pa je dejal: „Ena naj mi prinese malo vetra, zavitega v papir, druga pa malo ognja prav tako zavitega v papir.“

Zemlji sta veseli odšli k svoji materi in preživeli pri njej nekaj veselih dni. Ko pa sta se vračali, sta se spomnili, kaj sta obljubili starcu. Postali sta zelo zaskrbljeni.

Medpotoma pa sta srečali neko preprosto vaško dekle, ki je jahala na bivolu. Ko ju je vprašala, zakaj sta tako žalostni, sta ji pripovedovali o svojih skrbih.

„Oh, to ni nič težkega,“ jima je odgovorila vaščanka. Nesita starcu pahljačo in svetilko, pa bo vse v redu.“

Snahi sta bili presrečni, da sta znali rešiti tastovo uganko, še večje pa je bilo starčovo začudenje, ko je videl, da sta jo znali rešiti. Končno pa je zvedel, da je njegovo uganko rešilo preprosto dekle.

„Ej, ta mora postati moja tretja snaha,“ je vzklil stavec in poslal takoj ljudi, naj najdejo dekle z bivolom, da bi jo omožil z najmlajšim sinom.

Stavec se ni zmotil. Nova snaha je bila za res pametna ženska in pod njenim spretnim vodstvom je gospodarstvo še hitreje napredovalo.

časa, je razburjeni mandarin dejal: „Zaradi bahavosti, ki jo kažeš s tem napisom, mi moraš za kazen stkati kos platna, dolg, kakor je dolga ta cesta.“

„Pray“, je dejala žena mirno. „Tako, ko bo vaša milost ugotovila, kje je konec in kje začetek ceste ter koliko je dolga, bom začela tkati.“

Ko je videl, da ga je ugnala, je mandarin nadaljeval: „Eh, tedaj mi boš za kazen natakala toliko olja, kolikor je vode v morju.“

„Razumljivo,“ je odgovorila žena, „tako ko boste izmerili, koliko je vode v morju, bom pričela natakati olje.“

Že drugič je mandarina premagala s svojo bistroumnostjo. Mandarin je postal rdeč od jeze in dejal: „No, ženska, ko si že tako pametna, boš morda celo moje misli pogodila.“

Ne bom ti več odrejal kazni. Glej, v roki imam goloba: ali ga bom zadavil, ali pa spustil? Odgovori!“

Ženska pa je skromno odgovorila: „Res je, vaša milost, da sem samo preprosta kmetica, medtem ko ste vi ugleden človek, veliko bolj učen od mene. Zato bi morda raje vi prvi povedali, ali nameravam iti ven ali noter, ker imam eno nogo obrnjeno k vratom, drugo pa v nasprotno smer?“

Ko je videla, da je mandarin v zadregi, je bistroumna snaha nadaljevala: „Če vi ne morete razvozlati moje uganke, tudi ne morete od mene zahtevati, da rešim jaz vašo.“

Mandarinu ni preostalo drugega, kot priznati, da je premagana, sestri v nosilnico ter čimprej oditi.

Kitajska pravljica

VRV

Na majhni kmetiji je živel starček s sinom, snaho in vnukom. Bil je že ves siv in sključen in delo mu ni šlo več izpod rok. Sinu to ni bilo pogodu, ker je hotel, da bi še delal. Mislil si je: »Oče mora umreti, saj nič ne dela, samo je in kmalu ne bomo imeli niti neslanega kropa. Star je in dovolj dolg je že živel.«

Prišla je dolga zima. Nekega dne je sin poiskal dolgo vrv in rekel očetu: »Oče, pojdi z menoj in vnukom na njivo, zadosti si živel, ne boš več trpel in tudi nas ne boš več mučil.«

Starček je bridko zajokal. Prišli so na njivo do globoke jame. Sin je privezal starčka na vrv in ga spustil v jamo. Nato je zaklical: »Zbogom, oče! Ne misli več na nas!« Ko sta se s sinkom vračala domov, se je oglašil mali: »Oče, pozabil si na vrv, vzemi jo s seboj!«

»Kaj pa boš z vrvjo?« ga je vprašal oče. »Pusti jo, naj ostane tam!«

»Potreboval jo bom,« je odgovoril deček. »Ko boš ti ostarel, te bom navezal nanjo in te spustil v jamo.«

Oče je osramočen rekel: »Kakšen norac sem bil. Hvala, sinko, ti si me spametoval.«

Brž sta odšla k jami, dvignila starega

očeta iz jame in sin ga je prosil odpuščanja. Odslej je z očetom lepše ravnal, hranil ga je, da ga v starosti njegovi otroci ne bi zanemarjali.

Nagli razvoj avtomobila

Vozilo, ki se je gibalo po cesti brez konjske vprege, so pred davnim začetki imenovali avtomobil, kar pomeni »tisi, ki se sam giblje«. Od tega je že dolgo časa. Pred več kot poldrugim stoletjem se je pojavil prvi voz, ki ga je poganjala para. Voz se je izpopolnjeval in postajal boljši. Brzina prvega avtomobila pred 150 leti je znašala komaj 10 km na uro, pri sedanjih dirkalnih avtomobilih pa je dosegla že preko 200 km.

Težko si je dandanes zamisliti, kakšno bi bilo življenje brez avtomobila. Z vsakim novim avtomobilom, ki so ga naredili, je postajalo življenje bolj udobno. Zato je proizvodnja avtomobilov tudi tako hitro naraščala. V Ameriki je leta 1900 bilo izdelanih 4000, leta 1940 pa že 4 milijone avtomobilov. Tovarne avtomobilov pa še stalno dvigajo svojo proizvodnjo, kar se dobro opazi tudi na cestah, ki so vedno bolj polne prometa najrazličnejših vozil.

Stavec je bil tega tako vesel, da je dal na hišna vrata nabit tablo z napisom „Brez skrbi“.

Kmalu za tem je prišel neki mandarin in pogledal mu je obstal na napisu. „Kakšna bahavost!“ je vzklil, ko je stopil z dragocene nosilnice. „Nikoli ni bilo na svetu človeka, ki ne bi imel posebnih skrbi.“ In velec je poklicati poglavarja družine. Tedaj pa je stopila predenj bistra snaha.

Brez uvoda, da ne bi izgubljal dragocenega

Ivan Potrč: 46

NA KMETIH

Nič ni pomagalo, moral sem piti, moral sem se smejeti. Potem se je Jugov stric spomnil na žganico, prišel izza mize k meni — in znova sem moral piti, za vsako božjo osebo posebej. Zdajci pa je stopil starešina čisto k meni, me objel, se tudi on zjokal ter mi začel na uho pohlipavati, kako je prav, da sem prišel.

»Južek, Južek,« je jadikoval, ko da bi komu grozil, in pokimaval, »Južek, Južek, vem, kako je... meni ni treba praviti. Tako je, da bi moral nocoj tudi ti s Toplekovo, s Toplekovo... Kako ji je že ime?« — povedal sem mu — »sedeš tu, tukaj poleg Hrvatovega in Marice. Ali nič se ne obnavljaj, bo že drugače, se bo že obrnilo — na svetu se vse zasuce! Pij, Južek!«

Odkimoval sem, češ da mi nič ni, zato sem tudi prišel, medtem ko me je Jugov še vedno tolažil ter me pokal po ramenih. Prišla je Jugova, mala in široka ženica, in poegnila starešino plesat. Gledal sem ju, kako sta se zaganjala, on dolginast in ona kratka, kako so se njene košate kikle

opletale okoli stričevih nog — in tudi meni je postalo znenada veselo pri duši, znova sem se zasmejal, kar dobro se mi je zdelo, da sem prišel.

Silili so me s pijačo, z juhami in z mesom, ko da bi kuharica znenada samo mene videla. Potem je prišla po mene svatrvca, moral sem zaplesati. Bila je Hrvatova, ženinova sestra ali kaj, kakor se mi je videlo — te ženinove ljudi sem bolj malo poznal, bili so iz druge fare, od Vrban. Svatrvca je hotela koj vedeti, če rad plešem, kajti ona bi kar do smrti plesala.

»Kod si pa doslej hodil?« me je rado vedno povpraševala in mi kar naprej nekaj pripovedovala. »Svojega svatrvčnjaka sem čisto izmučila, ni mi kos; eh, izbrali so mi ga drugi ljudje!«

Hotel sem zvedeti, kdo je njen svatrvčnjak. Povedala je, zatem pa rekla:

»Jaz si take tepke že ne bi izbrala. Ne več, kaj počenja, kako govori!« Zasmejala se je in povedala, vse. »Prišel me je za roko, tako mi jo je stisnil« — svatrvca mi je s'isnila roko — »in me vprašal, če bi ga hotela imeti rada. Tako sem se mu smejala, da me je kar bolelo. Kar naprej je nekaj prezal, kako ne misli samo na ljubezen, ampak da misli tudi na gostijo. Uh, kako sem se smejala! Bila je cela spoved, pubec pa je postal žalosten. In zdaj moram sama stikati za plesalci. Starešin-

ka me že pos'rani gleda, tetica se drži strica, da je kar smešno. Poglej ju, kakšna sta! Ali ne?«

Prikimoval sem ji, ji moral za trdno obljubiti, da bom še in še plesal z njo, da ne bom nikomur izblebetal zavoljo naju dveh, na nobeno vižo pa ne njeni nesrečni tepki — najbolj za trdno pa sem ji moral obljubiti, da pridem koj, ko bo muzika, ponjo. Lahko si mislim, da me ona ne more kar naprej in naprej nadlegovati; to da je možko opravilo. Ime pa ji je Tila ali Tilka, kar mi pač prej z jezika zleti.

Ob vsaki reči, ki jo je povedala, se je smejala od srca, da sem potem ta njen smeh tudi jaz nalezal. Na lepem je zagledala, da nimam šopka, in si je brž odpela rožmarin iz bluze ter mi ga pripela. Pri tem pripenjanju sem zagledal njene drobne prste, jo spreletel s pogledom ter znenada zagledal, kako je vse na njej drobno, z glavo in z drobnimi uhani vred, ki so se kazali izza svetlih razčesanih las.

Tako bi se potem kmalu s to ženinovo svatrvco do konca gostovanja zaplesal. Potem je Jugov, starešina, poklical kuharico. Prišla je zavoljo mene, a ko sem se ozrl od mize, sem zagledal ses'ro, Lizo, Štrafelovo. Pozdravila sva se, nič kaj mi niso šle besede z jezika, in medtem, ko mi je kuharica zlivala juho na krožnik, sem se nehote ozrl po izbi, če ni kje tudi Štrafela. Nisem ga zagledal in kar začutil sem, kako mi je odleglo.

Hiša, hišica tihotna, v hiši izbica mrakotna, v izbi mati je zbolela: Dolgo, fant, ne bo živela! — Kaj počne v tej črni uri sinko njen? — Ej, brž skoz duri! Ko da škornje samolete bil povlekel je čez pe'e, steče v hosto po rešilne gozdnate zeli zdravilne. Sonce z neba ga pozdravi: Da ogrejem te, se ustavi! »Ni me moči več ogreti, če ni materi živeti!« Z veje ptička mu zapoje: S'oj, poslušaj pesmi moje! »Kaj le bi mi pesmi pela, ko mi mati je zbolela!« Pravi ptički sonce z neba: Fantu je srce, kjer treba! — Tička v hišico tihotno, sonce v izbico mrakotno, sonce gorko zažari tam, ptička pesem zažgoli tam, sinko vpehan v hišo plane, v roki zel, zavzet obstane — mati je že ozdravela: Dolgo, fant, še bo živela!

Danilo Gorinšek

Eskimi na lovu na tjulenje

Tjulenji so najvažnejše živali za Eskime. Njihovo meso uporabljajo za hrano, iz njihove kože pa si izdelujejo obleke in iz kosti razno orožje. Eskimi lovijo tjulenje na zelo zanimiv način. Ker so tjulenji sesalci, morajo kdaj pa kdaj priplavati na površje, da vdihnejo zrak. Ko plavajo tjulenji pod ogromnimi skladami ledu, izkoristijo vsako razpoko, da pomolijo skozi njo glavo in vdihnejo zrak. Eskimi seveda za to vedo, zategadelj naredijo sami take razpoke v ledu in skrivaj čakajo v bližini. Na roko si navežejo krakko koplje in brž ko se tjuljen pojavi, ga zabodejo in potegnejo na led. Na takem lovu prebijejo Eskimi mesece in mesece. Potujejo iz kraja v kraj, hranijo se z mesom ulovljenih tjuljenjev, spijo pa, kjerkoli že so. Loviti nehajo šele takrat, ko nastopijo polarne noči. Eskimi so zelo nenasitni, ko ulove tjulenja, ga začno takoj jesti. Zgodi se, da poje Eskimec za obrok tudi do 7 kilogramov mesa, seveda kar surovega. To je tudi eden izmed vzrokov, da Eskimi ne živijo dolgo. Malokateri med njimi doživi 50 let. Ženske živijo sicer malo dalj, toda njihovo življenje tudi ni tako naporno kot življenje moških.

Toda Štrafela je bil v hiši. Ko sva s Tilčkom potem vdrugo ali vtretje zaplesala, se je prikazal, zagledal sem ga med vrati, odprtimi na stečaj, kako se je majal in se prestopal, ko da bi se ne vem na kaj pripravljaj, znenada pa je zazijal, na široko se mu je zazdehalo, in zapel:

»Oja! Vse je veselo, vse živi, vse živi — oja! — samo moje srce ni...«

Pel je, kakor da bi se zaganjal, ne da bi se menil za muzikanta, ter se razgledoval po izbi in po parih, ko so se na tesnem sukali. In preden mi je Tilčka do kraja vse povedala, preden mi je bilo vse tisto drobno na njej do kraja po volji, se je Štrafela zagnal med pare ter mi iztrgal plesalko.

»Naj živi ženinova svatrvca! Muzikanta! Polko!«

Vpil je, ko mu ni bilo treba prav nič vpiti, meni pa je bilo znenada, kakor bi me na led postavil; na mah se mi je zadelo, ko da ne bi imel več kaj iskati na gostiji in pod domačo streho. Spravil sem se za mizo, kjer sta me Marica in Hrvatova silila s pijačo, ter pil; ves čas pa sem se moral siliti, da nisem pogledal nazaj, kjer je vpil Štrafela, med'em ko se je Tilčka znova in znova na drobno in naglas smejala.

„Zlodej z njo,“ sem si mislil, čeprav mi

Pecivo

Prestice

10 dkg sladkorja raztopi v 4 žlicah vode, primešaj eno celo jajce, 1 rumenjake ter žvrkljaj, da se speni. Potem deni na desko 28 dkg moke, pomešane s pecilnim praškom, 7 dkg surovega masla, ki ga zdrobi med moko ter vlj v to zmes žvrkljana jajca; zgneti v gladko testo. Razvaljaj v svaljke za svinčnikovo debelino in dolžino ter jih oblikuj v prestice, pomaži z jajcem, potrosi s sladkorjem in speci.

Linške zvezdice

Na deski napravimo gladko testo iz 20 dkg moke, 15 dkg surovega masla, 10 dkg sladkorja in nastrgane limonine lupine. Zvaljamo za prst debelo in izrežemo zvezde. Polovici od njih izrežemo z okroglo, prav malo obliko sredino in rumeno spečemo. Hladne zvezdice namažemo z marmelado in položimo na preluknjane zvezdice. Posipljemo jih s sladkorjem. Če imamo slučajno vkuhan ribizelj, ga lahko damo v vsako jamico primeren kupček.

Beljakovi venčki

Za venčke so najprimernejši beljaki, stari tudi po deset dni. Pripravljajo se lahko tudi iz vložnih jajc v apnu, če imajo gost beljak in če so dobro vloženi. 20 dkg sladkorja v kockah kuhamo s koščkom vanilije tako dolgo, da dela mehurčke. Paziti moramo, da posoda ni mastna, v kateri kuhamo sladkor. Tako kuhan sladkor med nepresanim mešanjem hitro vlijemo v trd sneg iz 5 beljakov in stepamo še počasi dalje, dokler se sladkor ne ohladi. Ko je zmes hladna, dodamo še 7 dkg sladkorja v prahu in premešamo. Iz cevke iztiskavamo na pomaščen in z moko potresen pekač primerne venčke, katere pustimo nekaj časa na robu štedilnika, da se malo osuše, nato jih v dobro pregreto pečico počasi pečemo, da lahko zarumene.

Nepravilno tolmačenje recepta

Zgodilo se je, da je prišla gospodinja Kuhar k svoji sosedki na obisk. Na veliko začudenje je našla mlado gospodinjico pri rezanju žemlj. Kar celo goro jih je imela pripravljenih.

Nemalo začudena vpraša gospa Kuhar svojo mlado sosedo, ki se je šele pred kratkim poročila: »Kaj naj pomeni ta veliki kup žemlj?«

»To še zdavnaj ni vse,« je potožila mlada gospodinja, »jaz rečem šele pičle pol ure te žemlje, v kuharski knjigi pa piše, da je treba rezati en dan stare žemlje!«

ni bilo vseeno, če se tudi njemu pri ožuj zavoljo svojega svatrvčnjaka, ali pa celo zavoljo mene.

Tako so se potem pari vrteli, še enkrat in še enkrat; mene pa žalost, ki je znova na vsem lepem in še s hušo silo legla name — tako dolgo že nisem bil doma — ni in ni hotela več zapustiti; otepal sem se je, a se je huje in huje zarezovala vame. Nalival sem si, ali pa mi je Marica sama nalivala, deval sem si na krožnike, a nič več mi ni dišalo.

»Ti ljudje, ta Marica in ta Hrvatov, se veselijo, se mi je začelo mešati po glavi, mene pa so lepó okoli prinesli — tu, na Hedlovem, bi se moral pravzaprav jaz ženiti, bi moral jaz prevzeti.«

Bile so reči, ki so me vedno boli davile, z nakršno pijačo se več niso dale zaliti, običale so mi nekje v prsih, druga za drugo, ter mi jemale dihanje. In — le po kaj je ta Štrafela, ta steklač, prišel k hramu?

Vstal sem in se začel razgledovati po izbi, ko da bi si izbiral plesalko, da ne bi starešina ali Marica opazila, kako je z mano ter da sem na pobegu. To, kako je bilo z mano, ni bilo nikomur nič mar, najmanj pa komu pod to streho, kjer ne bom imel poslej kaj več iskati. Za tisto Tilčko, ki se je vsa spehana — še vedno je bila v Štrafelovih rokah! — nasmehovala plesalcu, Štrafeli, mi je bilo znenada toliko ko za lansko otepanje.

Pomen soli v prehrani

Često se zgodi, da se podcenjuje pomen soli v ljudski prehrani. Vendar povzročajo prevelika količina ali pomanjkanje soli v človeškem organizmu razne okvare. Solijo se predvsem ona jedila, ki jih ljudje ne smejo in ne morejo vsi v enakih količinah uživati. Te razlike so poznali že stari narodi. Že takrat je padlo v oči, da narodi, ki se prehranjujejo pretežno z zelenjavno hrano, porabijo več soli kot pa oni, ki se prehranjujejo z mesnato hrano. Belci, ki so pršli na planinski pas Sahare in Sudana, so bili presenečeni nad veliko potrošnjo soli pri domačinih, a so morali kasneje tudi sami povečati količine soli v svoji prehrani. Vzrok je v tem, da se pri znojenju in pri pretežno rastlinski hrani izločijo iz telesa velike količine soli. Zaradi tega je sol v teh predelih tudi dražja.

Doma sušeno meso

Ko kupimo klobase, opazimo, da se čez nekaj dni začne kvareti. Vzrok temu je lahko, da je shramba premalo zračna. Možna pa je, da so klobase premalo posušene. Zato je najbolj primerno, da jih doma v štedilnikovem dimu še enkrat posušimo.

To pa napravimo tako, da gorišče, to je prostor, kjer kurimo, dobro očistimo in rešetke umijemo. Na to reše ko položimo klobase in slanino ali kar želimo

Sol je važen in neobhodno potreben sestavni del našega organizma. Je tudi važen sestavni del želodčnega soka, služi pa tudi za nastajanje soli v žolču. Naloga soli v telesu je, da zadržuje v telesu vodo, ki tvori dve tretjini človeške teže. Mleko, meso, sir, jajca in zrnata zelenjava ne potrebujejo mnogo soli, dočim prehrana rastlinskega izvora ne more biti brez soli. Važnost soli potrjuje tudi dejstvo, da je naša kri solna raztopina, v kateri pride na en liter 7 gramov kuhinjske soli.

Nekaj o ribjem olju

Naše gospodinjice poznajo dobre učinke ribjega olja na organizem. To olje se dobiva iz svežih jeter morske trske. Ribje

Kako ponudimo roko

Mlad moški nikoli ne poda prvi roko ženski, temveč vedno počaka, da mu jo le-ta ponudi. Prav tako tudi dekleta in mlade žene čakajo, da jim starejša ženska prva ponudi roko. Tudi veliko starejšemu moškemu naj ženska ne ponudi roke prva.

Stisk roke naj bo prisrčen, krepek, toda ne surov ali polževsko mehek. Ponudi i nekomu samo dva prsta ali pa samo dotakniti se roke, je nesramno! Še to: Samo moški si snamejo rokavice pri roko vanju, ženske pa si jih obdržijo! Na te stvari je treba biti pozoren, ker večkrat se zgodi, da pride ta ali oni v zadrego, ker se ne zna obnašati pri srečanju z različnimi ljudmi.

Olje je izvrstno zdravilo, saj vsebuje od vseh masti največ vitamina D, dalje precej vitamina A in v manjših količinah železo, mangan, arsen, fosfor itd. Olje se uporablja proti rahitisu, naj je ta bolezen že nastopila ali za primer, da jo hočemo preprečiti. Otrokom naj se daje omenjeno olje v času, ko je hrana revna na vitaminih, torej v času od oktobra do aprila. Šolarji naj dobe na dan dve do tri žlice tega olja, ki učinkuje tudi proti žlezni jetiki, malokrvnosti in v času zdravljenja po težki bolezni.

Zelo priporočljivo bi bilo, da bi matere svoje otroke navadile, da bi ribje olje jemali vsak dan ter se ga privadili. Znano je, da se otroci tega olja branijo, ker ima svojevrsten duh in tudi okus.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Obvarujmo se škrlatinke

Škrlatinka je bolezen, ki se pojavi na začetku in na koncu zime. V tem času so pojavi škrlatinke pogosti in včasih se pojavijo pravcate epidemije te bolezni, zlasti v šolah in drugod, kjer pride več mladih ljudi skupaj. Obolenja za škrlatinko so pogosta tudi v drugih letnih časih.

Poudariti je treba, da je škrlatinka zelo pogosto nevarna bolezen, in sicer tako po svoji naravi, kakor tudi po svojih kasnejših komplikacijah, ki včasih ogrožajo celo bolnikovo življenje samo. To je še en razlog, da to bolezen temeljito zdravimo, da vedno pokličemo zdravnika in da se v primeru komplikacij strogo ravnamo po zdravnikovih navodilih.

Škrlatinka je nalezljiva bolezen in lahko postane epidemična. Začetek ali konec zime je letni čas, ki je zelo vlažen, pa tudi relativen mrzav povzroči večjo občutli-

vost nosu in grla oziroma večjo dovzetnost za sezonske infekcije. Zanesljivo je dokazano, da sta nos in grlo vrata za povzročitelja škrlatinke. Povzročitelj škrlatinke pa je mikrob posebne vrste: eden izmed streptokokov.

Epidemija utegne biti lahka in malo opazna, utegne pa biti tudi nevarna, ne da bi pri tem vedno dognali razloge, zakaj je temu tako. V nekaterih družinah so obolenja za škrlatinko posebno huda. Vemo tudi, da je v nekaterih deželah to obolenje huše kot v drugih. Temu so vzrok individualne posebnosti ljudi. Posebno nevarna je škrlatinka v Angliji. Preraša pa se ta bolezen neposredno od otroka na otroka, od bolnega na zdravega. Bolezen bolnik prenaša od začetka, ko se pojavi angina, pa do konca okrevanja. Običajno sodijo zdravniki, da bolnik pre-

ma nisem nič več pogledal. Zagledala pa me je Tunika, ko sem se rinil iz izbe med pari in med muzikantoma.

»Jezus, Južek!« je vzkliknila.

Pri priči je prenehala s plesom in prišla s Palekom; držala ga je za roko in ga vlekla, ko da ga za nič na svetu ne bi mogla izpustiti. Postavila sta se predme, oba zadihana od plesanja, ko da mi bosta zdaj zdaj kaj povedala, samo da si Tunika oddahne.

Ali ta čas sta muzikanta odrezala, pari so se ustavili, sredi izbe pa je začel vpiti na ves glas Štrafela.

»Oja! Hopsasa, Hedlca!

Oja!«

Pritekla je Liza in ga jela potiskati iz izbe. Sunil jo je proč, ne da bi jo pri tem pogledal ali se količkaj zmenil zanjo. Toda Lizika se je vrnila in začela znova z lepim. Hotela ga je po vsej sili spraviti iz izbe. Vnovič jo je odrinil, da se je komaj ujela na noge, jaz pa sem začul, kako mi je vse zgomazelo po hrbtu. Nikoli nisem mogel kaj takega hladno gledati in mirno prenašati. Tunika si je zakrivala oči in je bila vsa iz sebe; prišli so mati iz kuhinje in tudi oni so se prijeli za glavo — po meni pa je sprelelo, da si bodo zdaj zdaj začeli puliti lase, da se bodo začeli zagnjati z glavo v zid zavoljo teh svojih nesrečnih otrok. Štrafela ni odnehal; očitno

naša bolezen 40 dni od dneva, ko se je pojavila. Bolezen pa se prenaša tudi posredno, z bolnikovimi stvarmi: perilom in podobno.

Eno sredstvo boja proti škrlatinki je to, da v sobo, kjer leži bolnik s škrlatinko, ne pustimo drugih ljudi, ki niso neobhodno potrebni, zlasti ne smemo dovoliti vstopa otrokom. Prav tako tudi ni treba dovoliti obiskov v omenjenih 40 dneh. Obiske smemo dovoliti šele potem, ko se je bolnik že nekaj krat okopal in ko se je njegova koža nehala lupiti. Razkužiti pa moramo tudi stvari, ki je z njimi prišel v stik bolnik.

Naposled lahko precej omejimo širjenje bolezni s tem, da ves čas trajanja bolezni bolniku vsak dan razkužimo nos (s kapljicami ali mazilom), grlo (z izpiranjem) in kožo (s kopanjem).

Čestokrat pa se zgodi, da pri bolniku, ki je srečno prestopil škrlatinko, postanejo zelo občutljiva jetra, ker so običajno vedno napadena od infekcije.

je bilo, da tega tudi nameraval ni in da je iskal prepira. Okoli in okoli so ga mirili, a vse je bilo zaman, ko da bi gluhemu kričal dobrojutro.

V meni je zavrelo. Že sem se znašel pred njim, že sem ga prijel za suknjo in že sem mu zapičil iz oči v oči.

»Štrafela, pojdi!«

Bil sem kratak. Komaj komaj sem se zadržal, da mu nisem kaj hujšega povedal. Stal je, razkoračen, nikamor ga nisem mogel premakniti, ko da bi se vkopal. Začel je mahati okoli sebe in vnovič vpiti.

»Tāk, iz hrama bi me radi vrgli, a? O, le počakajte, do pomladi počakajte, samo da se Štrafela povrne! Ko račke pod koklo boste zlezli v zadrugo... Koga boste takrat metali iz hramov. Ha-ha-ha...«

Buljil je v gostovanjce, ki so se nabrali okoli njega in ga gledali, ko da čakajo na hudo uro.

Štrafela pa, ko da je šele zdaj zagledal — mene. Strašno in naglas se je zarezal, da mi je kri zdrevenela. Potem je dvakrat zakrilil in dvakrat povedal:

»Ha-ha, tudi ti s svojim haremom — s svojo babjo kompanijo, si zrel za zadrugo!«

Znova se je divje zakrohotal.

(Se nadaljuje)

Kmetijski visokošolski teden v Podravljah

Postaja že običaj, da se zadnje dni vsakega leta zberejo na kmetijski šoli Podravlje na kmetijskem visokošolskem tednu naši najboljši kmetovalci in najnaprednejši kmečki fantje z namenom, da premotrijo razvoj kmetijstva v minevačem letu ni da s pomočjo najodličnejših strokovnjakov pregledajo pogoje za kmetovanje v naslednjem letu. Tako je bilo tudi na kmetijskem visokošolskem tednu med 27. in 30. decembrom preteklega leta. Povabilu Slovenske kmečke zveze so se odzvali vsi predavatelji in izredno lepo število poslušalcev. Vse štiri dni je prisostvovalo predavanjem 31 poslušalcev, nim pa se je predvsem 2. in 3. dan pr'družilo še večje število, da sodelujejo pri razpravah o problemih rentabilnosti proizvodnje mleka, pitanja prašičev in reje perutnine ter da dobio pregled razvoja kmetijstva po drugih državah.

Slovenski kmet na Koroškem še nikdar ni imel priložnosti, da bi lahko tako vsestransko obravnaval svoje težave, vzroke teh težav ter možnosti izhoda iz njih, kakor prav na tem visokošolskem tednu. V temeljiti oceni gospodarskega položaja na naši vasi, ki jo je vsebovalo prvo predavanje, je bila nakazana vsa težka problematika, ki jo je v zadnjih letih sprožila mehanizacija kmetijstva. Na površini, kjer je pred 15 leti v državnem povprečju delal en traktor, jih dela danes 42. S tem je rentabilno kmetovanje postavljeno pred popolnoma nove pogoje. Nakup traktorja, njegovo delo in vzdrževanje obremenja naš kmečki obrat letno z 19.000 do 26.000 šil. denarnih izdatkov, ki jih prej pri konju ali volu ni bilo. Poleg naraščajočih ostalih izdatkov sproži ta novi izdatek v kmečkem obratu gospodarsko in duhovno revolucijo, kateri pa kmečka vas in tudi agrarna politika le v mali meri sledita.

Po takih ugotovitvah so dobila naslednja predavanja svoj zaslužen pomen. Kakor predavanje prof. ing. Sadarja o ključnih proizvodnih vprašanjih v poljedelstvu in travništvu, tako so v živo zadela tudi predavanja o problemih rentabilnosti proizvodnje mleka in mesa, ki sta jih podala univ. prof. ing. Jelačin in univ. docent ing. Muck. Nič manj pozornosti niso povzročila predavanja o sodobnem zatiranju plevela in rastlinskih škodljivcev (ing. Münzel-Mürzthal), o izbranih agrarnopravnih vprašanjih na naši vasi (dvorni svetnik dr. Haller), o možnostih za zboljšanje donosnosti v kmečkem gozdu (ing. Samide) in o novih oblikah perutninarstva v kmečkem obratu (asistent ing. Ločnikar).

Da vseh sedanjih kmečkih problemov kmetijstvo samo ne more rešiti in da so zato potrebne nove smeri v agrarni in združni politiki, pa je sledilo iz predavanja urav. prof. ing. Levstika, ki nas je seznanil z agrarno in združno politiko v Ameriki, Sovjetski zvezi, Angliji, Švedski in Danski.

Svoj uspešni zaključek pa je ta kmetijski visokošolski teden našel v predavanju državnega poslanca Steinerja o aktualnih agrarnih vprašanjih v avstrijskem parlamentu. Njegovo predavanje je bilo poseben dogodek, saj je prvič v našem krogu

o naših življenjskih vprašanjih govoril predstavnik parlamenta in delil svoje mnenje z našim.

»Škoda, da je tega lepega in koristnega dopusa konec,« so dejali udeleženci, ko so pričeli v petek popoldne odhajati na svoje domove. V Podravljah v teh dneh namreč ni bila samo napeta pozornost, temveč je bilo tudi veselo razpoloženje, za katerega je po eni strani skrbel hitro ustanovljeni kvartet Mira Kernjaka, Vladimira Prušnika, M'heja Paka in Miheja Kapa, po drugi strani pa odlična postrežba šolske kuhinje.

Koristi kontrolirane molže

Štiri živinorejske zadruge iz predvojne dobe se nahajajo na našem ozemlju kot članice Zveze slovenskih zadrug na Koroškem. Tudi Kmečka zveza je svoječasno organizirala nekaj živinorejskih organizacij in je sodelovala pri ustanovitvi pete živinorejske zadruga kot članice Zveze slovenskih zadrug.

Pri vseh teh živinorejskih organizacijah smo se z vso vnemo in rejskim navdušenjem v besedi in tisku trudili, da bi uvedli za napredek živinoreje in za izboljšanje donosnosti in proizvodnosti naših molznih krav prepotrebno kontrolo molznosti in toščobnosti mleka. Uspehi našega prizadevanja vsled pomanjkanja materialnih sredstev in vsled suše prvo leto niso zadovoljevali. Pozneje pa je za naše tozadevno delo zmanjkalo kadra.

Vendar so, v kolikor mi je znano, nekatere zadruge, n. pr. globaška in pliberška, delno uvedle pri nekaterih svojih članih uspešno kontrolo.

Gospodarsko uspešnost uvedbe molzne kontrole izpričuje naslednja resnična zgodba, ki jo pripoveduje mlada gospodinja, absolventka kmetijsko-gospodinjске šole iz velikovškega okraja.

»Leta 1951 sem se poročila na večjo kmetijo. Prevzela sem prepoln hlev živine s slabo molznostjo in nizkimi odstotki toščobnosti (3 do 3,5 odstotka). Z visokim potroškom krepkih krmil sem kmalu dvignila v hlevu množino mleka, nizki odstotki toščobnosti (maščobe) so pa kljub temu ostali. (Toščobnost je pač prirojena stvar in je ni mogoče z nobenim močnim krmilom bis-veno spremeniti. Opomba pisca!). Odločila sem se, da pristopim prostovoljni kontroli mlečne proizvodnje (Milchleistungskontrolle), kateri pripadam sedaj že dve leti. Že po dveh mesecih sem dosegla s sortiranjem mleka in izločitvijo (odprodajo) ene od najslab-

ših krav povprečno toščobnost mleka svojih molznic od 3,8 odstotka. Do današnjega dne pa sem jo dvignila na 4,2 do 4,3 odstotka.

Ob priliki našega zadnjega zborovanja gospodarjev, ki dobavljajo (prodajajo) mleko, sem svoje sodobavitelje prav živo navduševala za to, da pristopijo k molzni kontroli in sem svoje priporočilo utemeljevala z dejstvom, da se nahaja v naših hlevih, ne da bi mi za to vedeli, nešteto nerentabilnih (nedonosnih) krav, slabih molznic, katere spadajo stran. Iz mojega prenapolnjenega hleva sem svoječasno, kakor omenjeno, rajprej izločila najslabšo kravo, vsled česar sem zamogla ostale krave do sitosti nakrmiti. Z uvedbo pridelovanja pese, vmesnih sadežev in sedaj tudi silozne koruze sem mojo krmo po množini in kvaliteti tako izboljšala, da svoječasno preveliko število živine danes lahko zadostno in izdatno prekrnim. Krave povračujejo to z obilno molznostjo, mlekarna pa s plačevanjem visokih odstotkov toščobnosti mleka.

Agrarni svetnik Vernik

Državni proračun in pomoč kmetijstvu

V državnem proračunu za leto 1956 je za podporo kmetijstvu in gozdarstvu trenutno predvidenih 600 milijonov šilingov. Nadaljnjih 880 milijonov šilingov je predvidenih za subvencioniranje cen kmetijskih pridelkov, in sicer 361 milijonov šilingov za krušno žito, 242 milijonov šilingov za mleko, 157 milijonov šilingov za krmila in 120 milijonov šilingov za gnojila. Kot posredna pomoč kmetijstvu in gozdarstvu pridejo k tem zneskom še otroške oz. družinske doklade.

Mlezivo (prvo mleko matere) ne dajemo dovolj dolgo

Mlezivo je tako sestavljeno, da vsebuje mnogo beljakovin. Na te beljakovine se vežejo obrambne snovi, ki varujejo mlado nežno tele pred različnimi okužbami. Isti pomen ima tudi vitamin A, katerega je v dobrem mlezivu obilo. Tele naj prične piti mlezivo prav kmalu po porodu, vsaj v teku prvih treh ur, ko ima v sebi še največ obrambnih snovi. Po preteku 2 do 3 tednov se mlezivo spremeni v normalno mleko. Zato naj dobiva tele mleko svoje matere vsaj prvih 14 dni. Pozneje ga že lahko napajamo s »hlevskim« mlekom.

Teleta pustimo sesati, namesto da bi jih napajali

Pri naprednih živinorejcih je napajanje že popolnoma udomačen način vzreje telet. O tem sploh ne razpravljajo več. Pri nas pa mislijo rejci, da mora tele vsaj do 6 tednov sesati, pozneje pa prično nekateri z napajanjem. Vendar pa teleta takoj prvič navaditi na pitje iz vedrice ali posebnega napajalnika ni več nobena umetnost. Le malo potrpljenja je treba. Prednosti napajanja: vemo, koliko mleka tele popije (gospodarnost z mlekom); tele ne vznemirja matere, lažje se navadi na dodajanje posnetega mleka in ostalih krmil, odstavljanje pa je prav enostavno. Zato le poskusimo z napajanjem!

(Se nadaljuje)

PRAVNE ZADEVE

V PRIMERIH

O zasilnih poteh

II.

Že enkrat smo govorili o pomenu in potrebi zasilnih poti. Preden načnemo vprašanje sodnijskega postopka v zadevi zasilnih poti, tukaj še nekaj o pogojih, pod katerimi je mogoče zahtevati zasilno pot.

Zasilne poti ni mogoče zahtevati med s'avbami, skozi zaprta dvorišča ali ograjene vrtove, ali pa čez taka zemljišča, ki iz javnih interesov ne dopuščajo več novih poti, če na takem zemljišču stoji n. pr. kaka javna naprava itd.

Tisti, ki v korist svojega zemljišča zahteva tako pravico, mora biti seveda pripravljen, da plača za vso škodo, ki bi nastala lastniku obremenjenega zemljišča vsled dodelitve nove poti. Odškodnino mora navadno plačati v enkratnem znesku lastniku oškodovanega zemljišča. Obstoj namreč tudi možnost, da so pri novi ureditvi prizadeti tudi drugi sosedje ali upravičenci, ki pa se morajo potem obrniti na lastnika na novo obremenjenega zemljišča. Izjema je le v primeru, da so njihove pravice že stvarne služnosti in ne samo osebne pravice. Pri ocenitvi škode se je po zakonu treba ozirati tudi na take stvarne pravice, ki so navadno tudi vknjižene (intabulirane).

Če dobi lastnik zemljišča, ki pot potrebuje, priznano pravico do souporabe že obstoječe poti, mora skrbeti tudi za sorazmerne stroške popravil. Če pa dobi priznano novo pot čez tuji svet, lastnik tega zemljišča lahko zahteva, da mu koristnik nove poti ta svet odkupi. V takem slučaju se poleg odkupnine oceni tudi zmanjšanje vrednosti celega posestva, ki mora novo pot dovoliti, če bi mu vsled tega nastala škoda.

Zdaj pa o sodnijskem postopanju pred tistim sodiščem, v katerega pristojnost spada zemljišče, ki zasilno pot potrebuje in se mora nanj obrniti lastnik zemljišča s svojo zahtevo. Najprej naj opozorimo na to, da pravica take zahteve ne zastara, to se pravi, da jo more lastnik takega zemljišča staviti vedno, ko pride do prepričanja, da brez potrebne nove poti ne more pravilno gospodariti.

V zahtevi, ki jo pošlje lastnik zemljišča pristojni sodnji, mora biti natančno obrazloženo, kje naj bi tekla nova pot, kakšna bi morala biti, da bi zadostovala potrebam in kakšne so te potrebe, od katerih je odvisno pravilno gospodarstvo. Jasno mora zahteva vsebovati tudi ugotovitev, da druge pripravne poti ni.

Za potrebno orientacijo sodišča je v zahtevi treba navesti tudi vse potrebne številke iz zemljiške knjige, torej vložno številko (Grundbuchseinlagezahl) zemljišča in parcele, preko katere naj bi šla nova pot, po možnosti z navedbo dolžine in gospodarske označbe te parcele (če je pašnik ali kaj drugega). To je potrebno tudi zato, da se potem obravnava na licu mesta lahko hitreje vrši, ker mora stroške obravnave nositi tisti, ki novo pot zahteva.

Umestno je, če se v zahtevi na sodišče navede tudi morebitna odklonitev (z vzroki) s strani lastnika zemljišča, preko katerega naj bi šla nova pot. Po možnosti naj se za vsako trditev preskrbijo in navedejo tudi priče. Sodnik razpiše obravnavo navadno na lice mesta in pokliče tja tudi dva izvedenca, ki morata dobro poznati razmere obeh strank ter krajevne in gospodarske potrebe. Tukaj se lahko zgodi, da imenuje sodnik za izvedenca kakega sorodnika ali posebnega prijatelja nasprotne stranke odnosno nasprotnika prosilca. V tem primeru ima vsakdo pravico, da na primeren način odkloni enega ali drugega izvedenca in predlaga na njegovo mesto drugega, mora pa tozadevno zahtevo staviti do začetka razprave. Sodnik izvedence lahko zapriseže, mora pa to storiti le v slučaju, da to ena ali druga stranka zahteva.

Ing. Dolfe Gizej:

Pravilna vzreja telet — temelj dobre plemenske živine

Zelo pogosto ugotavljamo, da je vzreja telet draga. To je seveda res, saj delamo pri vzreji telet toliko napak, da nam teleta zelo pogosto zaostanejo v rasti, ali pa jih preveč pitamo. Ko taka teleta odrastejo, nam slabo izkoriščajo krmo in niso lepih zunanjih oblik. Zato naj velja pravilo: teleta, ki za pleme ne odgovarjajo, čim hitreje oddati mesarju, ostala pa vzrejati pravilno, brez napak.

Katere so te napake pri vzreji telet? Ker pravimo, da se na napakah učimo, jih dajmo naštet kar po vrsti:

1. Breje matere slabo krmimo in jih ne presušimo dovolj zgodaj;
2. mlezivo (prvo mleko matere) ne dajemo dovolj dolgo;
3. teleta pustimo sesati, namesto da bi jih napajali;
4. tele popije preveč mleka;
5. mleko za napajanje je prehladno, podajamo ga neredno;
6. prepozno pričnemo s polaganjem seno in močnih krmil;
7. teletom dajemo le polno mleko, kar nam vzrejo podraži;
8. teletom dajemo premalo ali pa preveč vode;
9. teleta prehitro odstavljamo;
10. teleta privežemo k jaslim v slabih in nezračnih hlevih.

Torej je teh napak dosti, vendar to še

niso vse. Poglejmo pa, kako bi vsaj te glavne napake odpravili in teleta boljše vzrejali!

Breje matere slabo krmimo in jih ne presušimo dovolj zgodaj

Ker velja pravilo, da »prične vzreja teleta že v materinem telesu,« moramo brejim kravam polagati zelo dobro krmo. Posebno takšno, ki ima v sebi dovolj rudnin (najboljše seno in detelje) in tudi vitaminov (med drugim zlasti korenja). To krmo potrebuje krava za rast teleta, obenem pa si napravlja tudi zalogo. Takšna zaloga je namreč nujna, kajti visoke količine mleka takoj po telitvi krava ne more napraviti zgolj iz podane krme. Seči mora še po zalogah že prej nabranih hranljivih snovi.

Izračunali so, da moramo kravo 5 do 7 tednov pred porodom tako krmiti, kakor da bi dajala 8 do 12 litrov mleka. Pripomniti pa je treba, da bi preobilno krmljenje pred porodom (pravzaprav pitanje) moglo resno ogroziti pravilen potek poroda.

Zaradi tega moramo kravo vsaj 6 do 8 tednov pred porodom presušiti. Krava mora imeti počitek. Tako bo tele močno in življenja sposobno, mati bo zdrava, mlezivo pa bo imelo vse snovi, ki jih potrebuje novorojeno tele.

Avstrijska demokracija pred važnimi nalogami

Ob začetku novega leta je Socialistična stranka Avstrije naslovlila na svoje člane ter na vse delovne in napredne ljudi v naši državi proglas, v katerem je poudarjeno, da se bo moralo avstrijsko ljudstvo v novem obdobju po doseženi svobodi zavzeti svoje lastne odgovornosti pri uporabi svojih pridobitev in pravic. Za demokracijo v Avstriji pa so najbolj pomembne naslednje naloge: ohranitev polne zaposlitve, pravična porazdelitev narodnega dohodka, zvišanje življenjske ravni širokih množic potom ustrezne gospodarske in davčne politike, miroljubna zunanja politika na temelju evropskega sodelovanja v okviru mednarodne skupnosti, pripravljenost za obrambo svobode in demokracije vključno zagotovitev demokratičnosti bodoče zvezne vojske ter razširitev socialnega zavarovanja, zlasti ljudske pokojnine, na vse plasti prebivalstva, ki ga še niso deležne.

Teh nalog ne bo mogoče uresničiti brez borb — je poudarjeno v proglasu, v katerem se vodstvo Socialistične stranke zavzema za nadaljnje sodelovanje obeh velikih avstrijskih političnih strank in graja tiste sile v kapitalističnem in reakcionarnem taboru, ki jim je več za profite

industrije, kartelov in bank, kakor pa za ohranitev socialnega miru in za mirni politični razvoj Avstrije. Delovni ljudje naj bodo pripravljene na ostre borbe in na to, da bodo v letu 1956 na volitvah odločali o nadaljnjem političnem in gospodarskem kurzu v državi.

Prvi oficirji avstrijske vojske

Zvezni kancler ing. Raab je v sredo izročil prvim 24 oficirjem dekrete, s katerimi jih je zvezni prezident Körner na predlog urada za državno obrambo imenoval za oficirje nove avstrijske vojske. Ob tej priložnosti jim je kancler čestital in jih pozval, naj vložijo vse sile v to, da bo dobila Avstrija vojaščino, na katero se bo ljudstvo lahko zaneslo.

Zelo značilno je, da govori krog prav s tem v zvezi v stari navdušenosti poudarjajo, da so bili novo imenovani oficirji aktivno udeleženi v drugi svetovni vojni in da so deloma pripadali generalštabu bivše nemške Wehrmacht. Kot da bi bilo ravno udeleževanje v Hitlerjevem generalštabu najboljša kvalifikacija za najvišje oficirje vojaščine, na katero naj bi se avstrijsko ljudstvo lahko zanašalo.

Francoske volitve so in niso presenetile

Izid ponedeljskih državnozbornskih volitev v Franciji je na eni strani potrdil predhodna pričakovanja, češ, da tudi nova zbornica ne bo zgrajena na solidni podlagi in da bo usoda bodočih francoskih vlad prav tako ostala negotova, prav tako pa je na drugi strani povzročil marsikatera presenečenja zlasti zaradi neverjetnega porasta moči ekstremističnih strank.

Verjetno najbolj razočaral je Mendes-France s svojo republikansko fronto, ki je dobil le za 1 sedež več kot komunisti sami in je poleg tega še vprašanje, koliko njegovih poslancev se bo v odločilnem trenutku odločilo proti njemu. Tudi Faure s svojimi desničarskimi strankami ni žel zaželenega uspeha ter bo v primeru

sestave vlade prav tako odvisen od drugih skupin. Zato pa sta za izidom volitev popolnoma zadovoljni lahko dve skupini: komunisti, ki so kot najmočnejša stranka zvišali število svojih poslancev za 53, ter tokrat prvič nastopajoči Poujade, znan bolj pod imenom »sovražnik davkov«.

Po začetnih rezultatih so dobila posamezna združenja naslednje število sedežev v novi zbornici: Faure z desničarskimi strankami 181, Mendes-France z levničarskimi strankami 148, komunisti 147, Poujade 51, bivši Gaullisti 18, ostale skupine pa le po nekaj mandatov vsaka.

Sestav nove zbornice kaže, da nobena stranka ali skupina ne bo zmožna, da bi sama sestavila vlado, marveč se bo sleherni poizkus moral končati pri takem ali drugačnem povezovanju z drugo skupino. To pa je v francoskih razmerah zelo negotova stvar, ker se kaj rado pripeti, da si prej še tako tesno povezana partnerja ravno v odločilnem trenutku skočita v lase. Zato je razumljivo, da je izid volitev zlasti pri zapadnih velesilah povzročil precejšnjo presenečenje, pa tudi razočaranje, ker bo Francija s svojo negotovo vlado tudi v bodoče več ali manj nezanesljiv partner pri kovanju svetovne politike.

Sudan je postal republika

Sudanski parlament je potem, ko je Sudan postal neodvisna država, sklenil razglasitev republike, kar je tem pomembnejši, ker se je to zgodilo po 56-letni dobi tujega gospodstva. Na novega leta dan so v sudanski prestolnici sneli britansko zastavo in na njeno mesto dvignili zastavo nove republike Sudan.

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 20.00, 22.00, 24.00.

Sobota, 7. januar:

5.50 Kmečka oddaja — 6.05 Veseli zvoki — 7.00 Pestre melodije za jutranjo uro — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 10.00 Gospodinjski magacin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.30 Pozdrav nate — 16.15 Odličen izbor — 17.10 Naša presenečenja — 18.00 Iz parlamenta — 18.30 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi (slov.).

Nedelja, 8. januar:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Dobro razpoloženi za nedeljsko jutro — 8.20 Kmečka oddaja — 9.10 Igra godba na pihala — 11.05 Pozdrav iz Predarlske — 14.30 Pozdrav nate — 17.00 Plesna glasba — 19.00 Športne vesti — 21.00 Pester večerni koncert.

Ponedeljek, 9. januar:

5.50 Kmečka oddaja — 7.00 Pesti zvoki za jutranjo uro — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave — Za našo vas (slov.) — 16.00 Nove plošče — 16.20 Znanje za vse — 18.00 Šlagerji — 18.45 Petnajst minut z orkestrom Bojana Adamiča. Poje Zlata Gašperšič (slov.).

Torek, 10. januar:

5.50 Kmečka oddaja — 6.05 Pesti zvoki — 7.00 Zabavni zvoki za jutranjo uro — 8.45 Medicinsko predavanje: Zdrav človek —

10.10 Gospodinjski magacin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. — Zdravniški vedež (slov.) — 16.20 Znanje za vse — 18.15 Domači zvoki — 18.30 Agrarno-politični pregled — 18.35 Gospodarski komentar.

Sreda, 11. januar:

5.50 Kmečka oddaja — 6.05 Pesti zvoki — 7.00 Pestro mešano za jutranjo uro — 8.45 Iz ženskega sveta — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.45 Oddaja za podeželje — 14.00 Poročila, objave. Za ženo in družino (slov.) — 16.20 Znanje za vse — 18.15 Domači zvoki — 18.45 Klavir igra Marijan Lipovšek (slov.).

Četrtek, 12. januar:

5.50 Kmečka oddaja — 7.00 Pestro mešano za jutranjo uro — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Iz domačih gajev: Obisk pri pevcih na Obirskem (slov.) — 16.20 Znanje za vse — 16.35 To so bili še časi — 18.00 Šlagerji — 18.15 Domači zvoki.

Petek, 13. januar:

5.50 Kmečka oddaja — 7.00 Pestro mešano za jutranjo uro — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. — Mlada setev, kandidati in kandidatke državnega učiteljskega berejo svoja dela. Za delopust (slov.) 16.20 Znanje za vse — 18.15 Domači zvoki.

Lani so zabeležili najštevilnejši obisk Postojnske jame

Znamenita Postojnska jama, znana tudi mnogim našim izletnikom, je vsako leto cilj številnih turistov in ponikov. Lani jo je obiskalo rekordno število obiskovalcev, in sicer po podatkih do 18. decembra 200.000. Med temi je bilo 76.547 gostov iz inozemstva. Tako visokega števila še ne zaznamujejo, odkar je jama odprta za obisk. Prej je bil najštevilnejši obisk leta 1949, ko si je jama ogledalo 197.429 obiskovalcev. Pred drugo svetovno vojno je bilo največ obiskovalcev leta

1926, in sicer 110.636. Leta 1913 je jama obiskalo 40.971 ljudi, najmanj obiskovalcev pa je bilo leta 1918, namreč samo 104. Jama so lani tudi precej popravili, ko so razširili poti, popravili ograje in uredili električno razsvetlavo v Pivki in Črni jami. Uprava pa posveča posebno pažnjo vodniškemu kadru in organizira tudi tečaje za učenje tujih jezikov. Predvideno imajo, da bodo letos nabavili električne lokomotive za podzemsko železnico.

Rekordno število smrtnih nesreč v Ameriki

V Združenih državah se je primerilo v minulih božičnih praznikih rekordno število različnih nesreč. Pri prometnih nesrečah je zgubilo življenje 561 oseb, pri požarih se jih je smrtno ponesrečilo 62 ter pri raznih drugih nezgodah 95. Število smrtnih primerov pri prometnih nesrečah je bilo večje, kakor kadar koli ob praznikih.

Prezident Urada za prometno varnost je ob tej visoki številki smrtnih nesreč izjavil: »Sanjali smo o belem božiču, toda naredili smo črnega z rekordnim številom mrtvih, razdejanja in nesreč na cestah. Ob tem dejstvu je lahko vsak Amerikanec potrpt, osramočen in prepaščen«.

Pred očmi mlade žene — smrt v snegu

Francoski študent Guy Joubert, doma v bližini Pariza, in njegova žena sta se v petek pred novim letom podala na planiško smučarsko turo na Visoki Mutt pri Oberguglu v Otski dolini. Na južnozapadni vzpeh Visokega Muttja je Joubert sprožil snežni plaz, ki ga je odnesel ter strmoglavil okoli 170 metrov v globočino. Žena, ki mu je sledila v kratki razdalji, se je mogla še sama rešiti iz snega. Neki cariniki, ki so nesrečo opazovali, so takoj hiteli na pomoč, toda mogli so ponesrečenega samo še mrtvega izkoptati. Mladi, komaj 27-letni medicinec se je v snegu zadušil.

Nesreča je posebno tragična, ker se je Joubert komaj osem dni pred smrtno nesrečo poročil ter je bila žena priča njegove nepričakovane smrti.

Volkovi — prava narodna katastrofa

Izredno veliko število krdel volkov se je pojavilo v skandinavskih deželah in to zaradi hudega mraza, ki je začel pritiskati in je temperatura padla na 50 stopinj pod

ničlo. Volkovi, vsi premraženi in lačni, napadajo kmetije in črede severnih jelenov in delajo prave pokole. Volčja nadlega je tako velika, da je morala vmes poseči švedska vojska, ki je poslala v severne pokrajine helikopterje, ki naj kmetom pomagajo pri pobijanju številčno zelo močnih krdel volkov.

Podobne akcije kot v skandinavskih deželah so tudi v Kanadi, kjer lovci iz helikopterjev streljajo na volkove, bežeče čez neskončne zasnježene ravnine. Lovci streljajo iz deset metrov višine.

Turška policija je zaplenila veliko količino opija

Turška policija je ob praznikih zaplenila 300 kg opija, ki je bil namenjen za ilegalno ameriško trgovino z mamili. Vrednost zaplenjenega opija znaša 500.000 dolarjev, kar je okoli 13 milijonov šilingov.

Prodaja domačega bencina rahlo narašča

S tem, da je bila novembra preteklega leta cena domačega bencina za nekaj procentov znižana, se je začelo povpraševanje po domačem bencinu rahlo dvigati, čeprav je bilo leta 1955 uvoženih še 93.000 ton bencina iz inozemstva.

Leta 1955 je bilo doma uporabljenih poleg uvoženega bencina 240.000 ton domačega bencina, 270.000 ton nafte, 21.000 ton petroleja, 65.000 ton olja za mazanje, 45.000 ton bitumna, to je snovi za tesnila, 930.000 ton olja za kurjavo. V Nemčijo je bilo izvoženih 50.000 ton nafte. Prodajo domačega bencina otežkoča močna italijanska in romunska konkurenca, ker ti dve državi pri nas zelo poceni prodajata svoj bencin.

Vašo skrb pri živini Vam prevzame zavarovalnica avstrijskih zveznih dežel

Tierversicherung der Versicherungsanstalt der Österreichischen Bundesländer Wien, I. Schottengasse 1

zavarujemo govejo živino in konje
zastopnik za Vaš kraj je Oberinsp. Otto RASSL, Blatograd - Moosburg 5 in Ferdo HOBEL Miklavčevo - Miklavžhof

RADIO PROGRAM

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 7. januar:

7.10 Ritmi za razvedrilo — 11.05 Gospodinjski nasveti — 11.15 Plesi in pesmi iz Prekmurja — 11.45 Pojte z nami, otroci! — 12.30 Kmečka univerza: Kje je meja donosnosti živinoreje — 13.15 Tisoč pisanih zvokov — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 Novi filmi — 18.00 Okno v svet: Malta — 18.35 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer.

Nedelja, 8. januar:

— 8.00 O športu in športnikih — 8.15 Venček slovenskih narodnih pesmi in napevov — 10.00 Družinski pogovori — 12.00 Pogovor s poslušalci — 13.30 Pol ure za našo vas — 14.00 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 Po naši lepi deželi — 18.05 Melodije, ki jih radi poslušate — 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 9. januar:

6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo — 7.10 Zabavne melodije — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Koncertni valčki — 13.30 Pisan sporod slovenskih narodnih — 14.35 Zeleli ste — poslušajte — 15.30 Še pomnite, tovariši — 15.45 Partizanske pesmi — 16.00 Zdravstveni nasveti — 20.00 Kulturni pregled.

Torek, 10. januar:

6.35 Priljubljene — 7.10 S harmoniko v dobro voljo — 11.05 Gospodinjski nasveti — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Skladbe slo-

venskih skladateljev — 14.35 Zeleli ste — poslušajte — 15.30 Utrinki iz literature — 15.45 Lepe melodije — 16.10 V svetu opernih melodij — 18.30 Športni tednik — 20.10 Pozdrav iz Slovenije (Sporod slovenskih narod-

Sreda, 11. januar:

7.10 Zabavni zvoki — 11.05 Gospodinjski nasveti — 11.15 Igrajo tamburaši — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.30 V pesmi in plesu po Jugoslaviji — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 15.15 Zabavni zvoki — 15.30 Utrinki iz literature — 18.15 Poje mariborski komorni zbor — 18.35 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 19.30 Zabavna glasba.

Četrtek, 12. januar:

6.35 Operetna in lahka glasba — 7.10 Melodije za razvedrilo — 11.05 Gospodinjski nasveti — 11.15 Od melodije do melodije — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Umetne in narodne pesmi poje komorni zbor iz Celja — 14.25 Ljudsko prosvetni obzornik — 14.35 Zeleli ste — poslušajte — 15.15 Igra trio The Dell — 15.45 Zabavni intermezzo — 16.00 Gospodinjski omnibus — 18.10 Pesem skozi stoletja.

Petek, 13. januar:

6.35 Mali glasbeni mozaik — 7.10 V zabavnem ritmu — 11.05 Gospodinjski nasveti — 12.00 Koračnice, valčki in polke — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Popevke in ritmi — 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 Modni kotiček — 18.00 Ljudje med seboj — 18.15 Pred mikrofonom so štirje fantje in Veseli godci.